

ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2014

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΤΕΓΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ: ΓΙΟΦΚΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ
Α.Μ.: 038/10

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ^ο	4
Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.....	4
ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1821-1824	4
ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ	4
ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1832-1862	5
Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΕΠΙ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΟΘΩΝΑ	5
ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1880-1893	6
ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΧΑΡΙΛΑΟΥ ΤΡΙΚΟΥΠΗ	6
ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1893-1912	7
ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ.....	7
ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1912-1913	7
Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΩΝ ΒΑΛΚΑΝΙΚΩΝ ΠΟΛΕΜΩΝ.....	7
ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1914-1918	8
Α΄ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ.....	8
ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1919-1932	9
ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ (1918-1922)	9
ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1932-1940	11
ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1940-1949	11
Β΄ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ ΚΑΙ ΕΜΦΥΛΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ.....	11
ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1945-1967	11
ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ	11
ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1967-1974	13
ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑΣ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΜΑΤΑΡΧΩΝ	13
ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1974-2001	13
ΕΝΤΑΞΗ ΣΤΗΝ ΕΟΚ-ΕΕ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΖΩΝΗ.....	13
ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2001 ΕΩΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο	15
ΟΡΙΣΜΟΣ ΔΑΝΕΙΟΥ.....	15
ΕΥΘΥΝΕΣ ΟΦΕΙΛΕΤΗ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΣΤΗ	16
ΠΙΣΤΩΣΗ.....	16
ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΑΝΕΙΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΙΣΤΩΣΗ.....	17

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΑΝΕΙΩΝ	17
ΔΑΝΕΙΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΩΝ ΤΡΟΠΟ ΑΠΟΠΛΗΡΩΜΗΣ ΤΟΥΣ.....	17
ΔΑΝΕΙΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟΝ ΦΟΡΕΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ	18
ΔΑΝΕΙΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥΣ	19
ΔΑΝΕΙΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΙΣ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ.....	21
ΔΑΝΕΙΑ ΙΔΙΩΤΩΝ.....	23
ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΟ ΔΑΝΕΙΟ.....	23
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ	24
ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ	24
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ	24
ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ	25
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΔΑΝΕΙΟ.....	25
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ	26
ΔΑΝΕΙΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ.....	26
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΑΝΕΙΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ	27
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΔΑΝΕΙΟΥ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ	27
ΒΑΣΙΚΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΔΑΝΕΙΟΥ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ	27
ΔΑΝΕΙΑ ΓΙΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	28
ΔΑΝΕΙΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΟΦΕΙΛΩΝ	28
ΔΑΝΕΙΑ ΕΞΟΦΛΗΣΗΣ ΟΦΕΙΛΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ:	28
ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΟ ΔΑΝΕΙΟ.....	28
ΣΚΟΠΟΣ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ	29
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ	29
ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ	29
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ	30
ΠΟΡΕΙΑ ΔΑΝΕΙΟΥ ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΧΟΡΗΓΗΣΗ.....	32
ΕΙΔΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ.....	32
ΑΝΟΙΧΤΟ ΔΑΝΕΙΟ.....	32
ΦΟΙΤΗΤΙΚΟ ΔΑΝΕΙΟ	33
ΜΕΤΟΧΟΔΑΝΕΙΑ.....	34
ΥΠΕΡΑΝΑΛΗΨΗ	34
ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΕΠΙΤΟΚΙΟ ΥΠΕΡΑΝΑΛΗΨΗΣ.....	35
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1: ΕΠΙΤΟΚΙΑ ΥΠΕΡΑΝΑΛΗΨΗΣ.....	36
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΥΠΕΡΑΝΑΛΗΨΗΣ	37

ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ	37
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΚΑΡΤΑΣ	39
ΕΙΔΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΚΑΡΤΑΣ	39
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΚΑΡΤΑΣ	39
ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΚΑΡΤΑΣ	39
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΚΑΡΤΑΣ.....	40
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ.....	40
ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ	41
ΤΥΠΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ	41
ΧΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ	41
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ	42
ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ	42
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	43
LEASING	43
FACTORING	44
ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ	45
ΚΡΑΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ	46
ΑΠΟΣΒΕΣΗ ΔΑΝΕΙΟΥ	46
ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΔΑΝΕΙΟΥ	46
ΑΝΑΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ ΔΑΝΕΙΟΥ	47
ΕΠΙΣΠΕΥΣΗ ΕΞΟΦΛΗΣΗΣ ΔΑΝΕΙΟΥ	47
ΚΑΤΑΧΡΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΑΝΕΙΣΜΟ	47
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ^ο	48
ΚΟΚΚΙΝΑ ΔΑΝΕΙΑ	48
ΛΟΓΟΙ ΑΥΞΗΣΗΣ ΤΩΝ ΚΟΚΚΙΝΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ	48
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ, ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ	49
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ.....	50
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΩΝ (Δ.Ε.Κ.)	51
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2: ΠΟΣΟΣΤΟ ΔΑΝΕΙΩΝ ΣΕ 15 ΧΩΡΕΣ.....	52
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3: ΠΟΣΟΣΤΑ ΚΟΚΚΙΝΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ ΑΠΟ ΤΟ 2007 ΕΩΣ ΤΟ 2014... 53	
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4: ΚΟΚΚΙΝΑ ΔΑΝΕΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ	54
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ^ο	56
ΣΧΕΣΗ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ-ΔΑΝΕΙΩΝ	56
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	58

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Η οικονομία της Ελλάδος χωρίζεται σε περιόδους, που ξεκινούν από τον 18^ο αιώνα έως και σήμερα, καθώς περνά και μέσα από την Ελληνική Επανάσταση του 1821. Στην εργασία αυτή η ιστορική εξέλιξη θα ξεκινήσει από την Ελληνική Επανάσταση του 1821 καθώς έχει την μεγαλύτερη σημασία. Πιο κάτω θα αναφέρουμε τα πιο σημαντικά οικονομικά στοιχεία της χώρας μας από την ίδρυση της έως και σήμερα.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1821-1824

ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Κατά την Τουρκοκρατία, και πριν την ελληνική επανάσταση, το ελληνικό εμπόριο βοηθιούνταν από την συνθήκη του Κιουτσούκ-Καϊναρτζή. Ωστόσο, οι Έλληνες έμποροι έπλεαν και εξασκούσαν το επάγγελμά τους έχοντας Ρώσικη σημαία στα καράβια τους.

Μετά την Επανάσταση του 1821, το νέο Ελληνικό Έθνος βρισκονταν στα όρια της χρεοκοπίας. Έτσι, στην Β' Εθνοσυνέλευση στο Άστρος Κυνουρίας έγινε αναθεώρηση του Συντάγματος αλλά και ένας πρόχειρος προϋπολογισμός της νέας Ελλάδας. Η λύση που δόθηκε ήταν σημαντική για το Ελληνικό Κράτος καθώς αποφασίστηκε η σύναψη εξωτερικού δανείου. Τα έξοδα ήταν 38 εκατομμύρια γρόσια ενώ τα έσοδα μόλις 12 εκατομμύρια γρόσια.

Έτσι, στις 2 Ιουνίου 1823 με απόφαση του Εκτελεστικού, ο Ιωάννης Ορλανδός, ο Ανδρέας Ζαΐμης και ο Ανδρέας Λουριώτης εξουσιοδοτήθηκαν να μεταβούν στο Λονδίνο για να συνάψουν δάνειο 4.000.000 ισπανικών ταλίων. Η πρώτη δυσκολία όμως έκανε την εμφάνισή της καθώς δεν υπήρχαν χρήματα για το ταξίδι και τα έξοδα πληρώθηκαν από τον Λόρδο Βύρων. Στις 26 Ιανουαρίου 1824 εγκρίθηκε δάνειο για την Ελλάδα 800.000 λιρών με τον Οίκο Λόφμαν. Το δάνειο είχε τόκο 5%, προμήθεια 3%, ασφάλιστρα 1,5% και περίοδο αποπληρωμής 36 χρόνια. Ως εγγύηση για την αποπληρωμή του δανείου τέθηκαν από Ελληνικής πλευράς τα δημόσια κτήματα και όλα τα δημόσια έσοδα. Ύστερα από μειώσεις και άλλες κρατήσεις φτάνει εν τέλει στην Ελλάδα δάνειο ύψους 298.000 λιρών.

Ενώ η Επανάσταση βρίσκεται σε κρίσιμο σημείο, γίνεται ξεκάθαρο ότι η Ελλάδα δεν θα μπορέσει να αποπληρώσει το δάνειο. Έτσι, στις 31 Ιουλίου 1824 αποφασίζεται από το Βουλευτικό η σύναψη νέου δανείου ύψους 2.000.000 λιβρών. Όπως και στο πρώτο δάνειο, έτσι και το δεύτερο μειώνεται, παρακρατώντας ένα μεγάλο ποσό για προκαταβολή τόκων δύο ετών, χρεολύσια, προμήθειες, άλλες δαπάνες αλλά και την αναχρηματοδότηση του πρώτου δανείου, την αγορά όπλων και πυροβόλων και την αγορά πλοίων. Δυστυχώς, πολύ λίγα από αυτά φτάνουν τελικά στα Ελληνικά εδάφη και μόνο το ποσό των 232.558 στερλινών, δηλαδή λιγότερο από εκείνο που έλαβε κατά το πρώτο δάνειο, αν και το δεύτερο είχε συναφθεί σε υπερδιπλάσιο ύψος.

Τα δύο αυτά δάνεια που πολλοί θεώρησαν <<σωσίβιο>> για την Ελληνική Οικονομία αποδείχτηκαν όλεθρος, καθώς οι εσωτερικές διαμάχες αυξήθηκαν και η Ελλάδα απέκτησε μια σχέση εξάρτησης από τις <<Μεγάλες Δυνάμεις>> από την οποία δεν μπόρεσε να ξεφύγει ποτέ.

Το έτος 1828 και με την Συνθήκη του Λονδίνου η Ελλάδα αναγνωρίζεται ως αυτοτελές κράτος και με το όνομα <<Βασίλειον της Ελλάδος>>. Οι Αγγλικές Τράπεζες ύστερα από παρότρυνση του Λόρδου Κάνινγκ χορήγησαν δύο δάνεια σε χρυσές λίρες. Παρόλαυτά, το έτος 1826 η κυβέρνηση θα κηρύξει την πρώτη πτώχευση-χρεοκοπία και τον Απρίλιο ο Ζαΐμης θα αναλάβει την κυβέρνηση με μόλις 16 γρόσια στο ταμείο.

Θα πρέπει να αναφέρουμε όμως και το έργο του Ιωάννη Καποδίστρια, ο οποίος εστίασε στην ίδρυση θεσμών νομικών, διοικητικών, οικονομικών και άλλων. Άλλαξε το νόμισμα της Ελλάδας από τούρκικο γρόσι σε φοίνικα και ασχολήθηκε με το εμπόριο, την ναυπηγεία και την γεωργία. [5]

ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1832-1862

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΕΠΙ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΟΘΩΝΑ

Με την άφιξη του Όθωνα, ως βασιλιάς της Ελλάδας, στο Ναύπλιο το 1833 γίνεται και η πρώτη νομισματική μεταρρύθμιση. Στις 8 Φεβρουαρίου 1833 με Βασιλικό διάταγμα <<περί ρυθμίσεως του νομισματικού συστήματος>>, αντικαθίσταται ο φοίνικας με την δραχμή. Η νέα νομισματική μονάδα του Σύγχρονου Ελληνικού Κράτους, η οποία υποδιαιρείται σε 100 λεπτά.

Κατά την περίοδο του Βασιλέως Όθωνα, οι τρεις Μεγάλες Δυνάμεις (Αγγλία, Γαλλία, Ρωσία) εγγυήθηκαν το δάνειο των 60.000.000 γαλλικών φράγκων του Όθωνα προσφέροντας κάθε μία το ένα τρίτο. Παρόλαυτά, η τρίτη δόση, που

έφτανε το ύψος των 20.000.000 γαλλικών φράγκων κατακρατήθηκε από την δανειοδότη τράπεζα για την εξυπηρέτηση του δανείου. Το 1835, στο δημόσιο ταμείο υπήρχαν 1.800.000 δραχμές που έπρεπε να καλύψουν τα ελλείμματα του 1833-1835 και το υπόλοιπο του δανείου που ανερχόταν στα 2.700.000 δραχμές. Στο τέλος του 1859 η Ελλάδα έναντι του δανείου χρωστούσε υπερτριπλάσια των όσων λογιστικά είχε επωφεληθεί από το δάνειο.

Το 1833 η Ρωσία απαίτησε την καταβολή των τοκοχρεολυσίων των δυο πρώτων δόσεων και της επιστροφή των προκαταβολών της τρίτης δόσης. Σύμφωνα βρέθηκαν και οι υπόλοιπες Δυνάμεις. Ο Όθωνας προβαίνει σε βαριά αντιλαϊκά μέτρα και το 1843 ανακοινώνει την δεύτερη πτώχευση-χρεοκοπία.

Το 1857, και λόγω της στάσης που κράτησε η Ελλάδα κατά τον πόλεμο της Κριμαίας, οι 3 Μεγάλες Δυνάμεις όρισαν την Διεθνή Οικονομική Εξεταστική Επιτροπή για την αποπληρωμή του Ελληνικού δανείου το 1833. Η επιτροπή ορίζει ότι η Ελλάδα μπορεί να αποπληρώνει τουλάχιστον 900.000 γαλλικά φράγκα το έτος, ποσό που θα αυξάνεται όταν η χώρα θα έχει την δυνατότητα. Όμως η Ελλάδα πλήρωσε το 1860 και περνά ξανά σε περίοδο χρεοκοπίας από το 1861-1863. Το 1864 περνά σε νέα συμφωνία αναδιάρθρωσης και αποπληρωμής του χρέους. [5]

ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1880-1893

ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΧΑΡΙΛΑΟΥ ΤΡΙΚΟΥΠΗ

Ο Χαρίλαος Τρικούπης κυβέρνησε τα χρόνια αυτά με διαστήματα ενώ συνεχιστές του ήταν ο Θεόδωρος Δηλιγιάννης, ο Ζηνόβιος Βάλλης και ο Σωτήριος Σωτηρόπουλος, που όμως δεν μπορούσαν να ανταποκριθούν στα δάνεια που σύναπτε ο πρώτος.

Με στόχο την εκβιομηχάνιση της χώρας ο Τρικούπης αποφασίζει την αρχή κάποιων έργων. Για την αναχρηματοδότηση αυτών πήρε δυο μεγάλα δάνεια και ένα τρίτο για την χρηματοδότηση τριών θωρηκτών. Εντωμεταξύ, για την απόκτηση κέρδους επιβάλλει φόρους στον καπνό, το κρασί στα δημητριακά αλλά και επί των οικοδομών.

Το 1893, η άσχημη οικονομική κατάσταση της Ελλάδας έκανε τον Τρικούπη να κηρύξει την Τρίτη πτώχευση της χώρας. Ως αποτέλεσμα αυτού, ήταν ο ολοκληρωτικός μαρασμός της ελληνικής οικονομίας και η υποτίμηση της δραχμής στη μισή της αξία. [5]

ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1893-1912

ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Το 1897 ο Δηλιγιάννης κήρυξε ελληνοτουρκικό πόλεμο που αποδείχτηκε καταστροφικός για την Ελλάδα. Το Ελληνικό Κράτος βγήκε από τον πόλεμο νικημένο και ταπεινωμένο, καθώς επιβλήθηκε πολεμική αποζημίωση αλλά και Διεθνής Οικονομικός Έλεγχος. Οι δανειστές για να εξασφαλίσουν την είσπραξη των χρημάτων, επιβάλλουν την κατ' ευθείαν είσπραξη των κερδών από τρία βασικά προϊόντα που διακινούσε μόνο το Ελληνικό Μονοπάλιο, το πετρέλαιο, τα τραπουλόχαρτα και τα σπύρτα. Η Ελλάδα πήρε 10 εξωτερικά δάνεια συνολικού ύψους 770 εκατομμυρίων γαλλικών φράγκων. Μόνο όμως τα 464.100.000 έφτασαν στην Ελλάδα καθώς τα υπόλοιπα αποτέλεσαν τιμή έκδοσης και διάφορα άλλα έξοδα-κρατήσεις. [5]

ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1912-1913

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΩΝ ΒΑΛΚΑΝΙΚΩΝ ΠΟΛΕΜΩΝ

Την περίοδο 1902-1914 χορηγήθηκαν στην Ελλάδα τέσσερα εξωτερικά δάνεια, συνολικού ύψους 521.000.000 γαλλικών φράγκων. Τα νέα δάνεια ξεπλήρωναν τα παλαιά, βοήθησαν στην διεξαγωγή των Βαλκανικών Πολέμων και στην ενσωμάτωση των νέων περιοχών που προέκυψαν από αυτούς. Το έτος 1912-1913 έγινε ο Α' και Β' Βαλκανικός Πόλεμος με την βοήθεια της Αντάντ. Στον Α' Βαλκανικό Πόλεμο, η Βαλκανική Συμμαχία (Ελλάδα, Σερβία, Βουλγαρία, Μαυροβούνιο) επιτέθηκε κατά της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και απέσπασε την Μακεδονία και ένα μεγάλο μέρος της Θράκης. Ο Β' Βαλκανικός Πόλεμος ξέσπασε όταν προέκυψαν διαφωνίες μεταξύ των νικητών για το μοίρασμα των εδαφών που είχαν κερδίσει. Η Ελλάδα έλαβε στρατιωτική αλλά και οικονομική βοήθεια σε δάνεια από την Αντάντ, που αύξησαν όμως το χρέος της.

Συνέπειες για την Ελλάδα:

- Το ελληνικό κράτος διπλασιάστηκε και σε έκταση και σε πληθυσμό με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν οι καλύτερες προϋποθέσεις για κοινωνική, πολιτική και οικονομική ανάπτυξη.
- Η Ελλάδα δέχθηκε και άλλα κύματα προσφύγων λόγω των διωγμών που υπέστησαν οι Έλληνες στη Ανατολική Θράκη και τη Μικρά Ασία. Το Οθωμανικό κράτος ψάχνοντας υπεύθυνους για την ήττα ξέσπασε σε διωγμούς εναντίον των Ελλήνων. Υπολογίζονται σε περισσότερους από 100.000 οι πρόσφυγες από την Ανατολική Θράκη και αντίστοιχος αριθμός από τη Μικρά Ασία οι πρόσφυγες που εξαναγκάστηκαν να φύγουν μετά τις βιαιότητες.

- Από κοινωνική άποψη με την ενσωμάτωση της Θεσσαλονίκης αλλά και της Μακεδονίας γενικότερα το Ελληνικό κράτος, από μονοεθνικό και αγροτικό, γίνεται ξαφνικά πολυεθνικό αλλά και λόγω της ενσωμάτωσης των νέων εδαφών αλλάζει κοινωνική δομή αποκτώντας περισσότερους αστούς και εργάτες. [5]

ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1914-1918

Α΄ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

Ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος ήταν μια γενικευμένη σύγκρουση των Ευρωπαϊκών Δυνάμεων που διήρκεσε από το 1914-1918. Οι δυνάμεις της Αντάντ νίκησαν τις Κεντρικές Δυνάμεις και οδήγησαν σε ριζικές αλλαγές στον χάρτη της Ευρώπης παρόλο τον τεράστιο αριθμό θυμάτων. Η Ελλάδα συμμετείχε στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο στο πλευρό της Αντάντ.

Συνέπειες για την Ελλάδα:

- Η Συνθήκη των Σεβρών (1920) παραχωρούσε στην Ελλάδα τη Δυτική και Ανατολική Θράκη, τα νησιά Ίμβρο και Τένεδο, επικύρωνε την κυριαρχία της στα άλλα νησιά του Αιγαίου που κατείχε από το 1913 και εμπιστευόταν τη διοίκηση της περιοχής της Σμύρνης στο ελληνικό κράτος, με ρόλο τοποτηρητή για τη δημόσια τάξη στην Ιωνία. Η Ιταλία παραχωρούσε στην Ελλάδα τα Δωδεκάνησα εκτός της Ρόδου.
- Το 1913 είχε προωθήσει με τη Συνθήκη του Λονδίνου και του Βουκουρεστίου τα σύνορα της Ελλάδας ώστε να συμπεριλάβουν τη Μακεδονία και την Ήπειρο. Είχε εξασφαλίσει την Κρήτη και τα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου.

Τόσο οι Βαλκανικοί Πόλεμοι όσο και ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος είχαν καταστροφικές επιπτώσεις όχι μόνο για την Ελλάδα αλλά και για ολόκληρη την Ευρώπη. Η Ευρώπη που τότε αποτελούσε τον δανειστή όλου του κόσμου βρίσκεται να είναι χρεωμένη στις ΗΠΑ και τα οικονομικά όλων σχεδόν των χωρών της κατεστραμμένα σε σημαντικό βαθμό. Οι υλικές καταστροφές επηρεάζουν άμεσα την παραγωγή, η οποία μειώνεται κατά το μισό και αυτό έχει σοβαρό αντίκτυπο στην οικονομία της. Πιο αναλυτικά:

- Η άμεση συνέπεια των πολέμων ήταν η απομόνωση από τη διεθνή αγορά (ιδιαίτερα κατά την περίοδο του αποκλεισμού της παλιάς Ελλάδας από τον στόλο των Συμμάχων, το 1916-17), καθώς και η διεύρυνση της εσωτερικής αγοράς με την κατάκτηση των νέων εδαφών. Και οι δυο αυτοί παράγοντες ευνόησαν την αύξηση της εγχώριας βιομηχανικής παραγωγής, τη δημιουργία νέων βιομηχανιών, αλλά και νέων βιομηχανικών κλάδων κλπ.

- Η εγκαταστημένη βιομηχανική ισχύς αυξάνεται έτσι στο διάστημα 1909-1920 κατά δέκα σχεδόν φορές, ενώ κατά το ίδιο χρονικό διάστημα ο ελληνικός πληθυσμός αυξάνει μόνο κατά 1,9 φορές.
- Οι Βαλκανικοί Πόλεμοι προσθέσανε 432.000 εκτάρια καλλιεργήσιμου εδάφους στην ελληνική επικράτεια και ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος άλλα 69.000 εκτάρια. Με την αγροτική μεταρρύθμιση που αρχίζει να εφαρμόζεται μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή μοιράζονται 850.000 εκτάρια σε περίπου 150.000 οικογένειες προσφύγων και επιπλέον 673.000 εκτάρια σε 130.000 αγροτικές οικογένειες της παλιάς Ελλάδας .
- Οι αγροτικές πιστώσεις αυξάνουν ραγδαία: τριπλασιάζονται μεταξύ 1917 και 1918, πολλαπλασιάζονται κατά 14 φορές μεταξύ 1920 και 1927 (Βεργόπουλος 1975: 158). Το 1929 ιδρύθηκε η Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος.
- Με την συμμετοχή της Ελλάδας στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο οι Έλληνες εφοπλιστές αποκομίζουν κατά τη διάρκεια του πολέμου τεράστια κέρδη, γεγονός που επιτρέπει τη γρήγορη αύξηση της ελληνικής χωρητικότητας μετά τον πόλεμο. [5]

ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1919-1932

Η Ελλάδα το 1919 υπέγραψε το Σύμφωνο της Ουάσινγκτον που αναφέρονταν σε ζητήματα ασφάλισης, συνταξιοδότησης κλπ αλλά και στην εφαρμογή του οκταώρου στους κλάδους της βιομηχανίας. Η Βουλή επικυρώνει το Σύμφωνο της Ουάσινγκτον το 1920 και τελικά την δεκαετία του 1930 γενικεύοντας το οκτάωρο. Την ίδια περίοδο έγινε και η Μικρασιατική Καταστροφή, η οποία έπαιξε σημαντικό ρόλο για την Ελληνική Οικονομία, καθώς ανέπτυξε ορισμένους τομείς αλλά την επιβάρυνε με την προσθήκη και άλλων δανείων. [5]

ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ (1918-1922)

Το Ελληνικό Κράτος με την Συνθήκη των Σεβρών το 1920 επεκτάθηκε σημαντικά κάτι που δυσαρέστησε την Τουρκία, που αποτελούσε μια από τις νικημένες χώρες του Α΄ Παγκόσμιου Πολέμου. Αποτέλεσμα αυτού, ήταν οι Τούρκοι να αντιδράσουν και με αρχηγό τον Μουσταφά Κεμάλ Ατατούρκ αντιστάθηκαν στα ξένα στρατεύματα και άρχισαν διωγμούς εναντίον των Ελληνικών πληθυσμών. Ο Ελληνικός στρατός προχώρησε στην Μικρά Ασία και ο πόλεμος έληξε υπέρ των αντιπάλων και με σφαγές εις βάρος των Ελλήνων.

Μετά την Μικρασιατική Καταστροφή και την ανταλλαγή των πληθυσμών, ο ελληνικός καπιταλισμός πέτυχε υψηλούς ρυθμούς οικονομικής ανάπτυξης.

Ως αποτέλεσμα λοιπόν της Μικρασιατικής Καταστροφής:

- α) Διευρύνεται η εσωτερική αγορά, ενώ ταυτόχρονα η αγορά εργασίας εμπλουτίζεται με ένα πολυάριθμο (άρα φτηνό) ειδικευμένο εργατικό δυναμικό
- β) Εισάγεται στην Ελλάδα ένα σημαντικό μέρος από τα κεφάλαια των Ελλήνων επιχειρηματιών της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.
- γ) Αυξάνονται ιλιγγιωδώς οι κρατικές δαπάνες, κυρίως αυτές που σχετίζονται με την αποκατάσταση των προσφύγων.

Την περίοδο 1924-1931 χορηγήθηκαν εννιά εξωτερικά δάνεια συνολικού ύψους 14.900.000.000 δραχμές. Τα δάνεια αυτά προήλθαν κατά βάση από την Μεγάλη Βρετανία, τις ΗΠΑ και από το Βέλγιο, τη Σουηδία, τη Γαλλία, την Ολλανδία, την Ελβετία, την Αίγυπτο και την Ιταλία.

Το 1922 χαρακτηρίζεται από σημαντική υποτίμηση της δραχμής που όμως το 1928 σταθεροποιείται με την εισαγωγή του χρυσού κανόνα. Ο χρυσός καθιερώνεται ως διεθνές νόμισμα και η Κεντρική Τράπεζα κάθε συμμετέχουσας χώρας, δηλαδή και της Ελλάδας, ανταλλάσει χαρτονομίσματα με χρυσό σε σταθερή ισοτιμία. Η υποτίμηση αυτή της δραχμής λειτουργεί θετικά για την Ελλάδα κατά την περίοδο 1920-1940 που βοηθά στην οικονομική μεγένθυσή της.

Την περίοδο 1922-1932 η χώρα μας σύνηψε εξωτερικά δάνεια που το συνολικό ύψος έφθανε στο 150% του ετήσιου Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος (ΑΕΠ) της χώρας. Τα δάνεια χρησιμοποιήθηκαν κυρίως για την χρηματοδότηση έργων υποδομής και για την αποκατάσταση των προσφύγων. Οι υψηλοί ρυθμοί οικονομικής μεγέθυνσης της Ελλάδας, τα έσοδα που εξασφαλιζόνταν επέτρεπαν την εξυπηρέτηση των δανείων.

Με την εγκατάλειψη του χρυσού κανόνα το 1931 και με τις συνθήκες μαζικής φυγής κεφαλαίων στο εξωτερικό η Ελλάδα αδυνατούσε να πληρώνει πλέον τα χρέη αλλά και τους τόκους τους και στις 1 Μαΐου 1932 κήρυξε χρεοκοπία για ακόμα μια φορά. Η χρεοκοπία τερμάτισε την εποχή του υψηλού δανεισμού. Από το 1824 έως το 1932 είχαμε δανεισθεί συνολικά 2.200.000.000 χρυσά φράγκα. Μέχρι το 1932 είχαμε αποσβέσει 183 δις περισσότερα από όσα είχαμε δανεισθεί και πάλι χρωστούσαμε 2 εκατομμύρια χρυσά φράγκα. Το 1929 η παγκόσμια οικονομική κρίση χτυπά και το Ελληνικό κράτος. [5]

ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1932-1940

Η πτωχευμένη πλέον Ελλάδα έχει ως συνέπεια το σταμάτημα εισαγωγών κεφαλαίου με τη μορφή κρατικών δανείων. Το μεγαλύτερο μέρος των εξαγωγών την περίοδο 1929-1932 αποτελούσαν η σταφίδα και ο καπνός. Ωστόσο, τα έσοδα από τις εξαγωγές καπνού το 1932 ήταν τα μισά από τα έσοδα το 1929. Την δεκαετία 1928-1938 η Ελληνική βιομηχανική παραγωγή, αλλά και η γεωργία αναπτύσσονται με ταχύτατους ρυθμούς. [5]

ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1940-1949

Β΄ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ ΚΑΙ ΕΜΦΥΛΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

Ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος και η κατοχή της Ελλάδας από τους Γερμανούς είναι γεγονός. Τα χρόνια αυτά οι πόροι της Ελλάδας δέχονταν υπερεκμετάλλευση, σημαντικά εγγειοβελτιωτικά έργα καταστρέφονταν και η υποτίμηση της δραχμής γίνονταν αισθητή μέρα με την μέρα. Με την λήξη του Πολέμου το 1944, εμφανίστηκαν τρία βασικά προβλήματα για την Ελλάδα:

1. Η κατοχική καταστροφή έκανε το εισόδημα να μειωθεί κατά 33 φορές από το εθνικό εισόδημα του 1946.
2. Ο Εμφύλιος Πόλεμος που έκανε την εμφάνισή του και
3. Οι υπέρογκες στρατιωτικές δαπάνες που έφθαναν στο 27,5% των συνολικών εξόδων.

Η Ελλάδα συντάχθηκε στο σχέδιο Μάρσαλ, αλλά τα κονδύλια λόγω του Εμφυλίου Πολέμου δεν μπορούσαν να φέρουν οικονομική ανάπτυξη. Ένα μέρος των κονδυλίων χρησιμοποιήθηκε για τις ένοπλες συρράξεις ενώ στην Ελλάδα έφτασε ένα μόνο μικρό μέρος της οικονομικής στήριξης. Ο Εμφύλιος σταμάτησε επίσημα με την Συμφωνία της Βάρκιζας το 1944, η κοινωνική διάλυση που προκάλεσε όμως στην Ελλάδα την επηρέασε και οικονομικά και αυτό έγινε εμφανές αρκετές δεκαετίες αργότερα. [5]

ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1945-1967

ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

Στην μεταπολεμική περίοδο απαραίτητη ήταν η οικονομική ανάπτυξη αλλά και η αποκατάσταση των υλικών ζημιών. Τα προβλήματα που προέκυψαν από το 1944 έως και το 1953 θα αντιμετωπίσουν συνολικά 18 κυβερνήσεις που θα προβούν σε 8 υποτιμήσεις της δραχμής. Ο Σπύρος Μαρκεζίνης ορίζεται υπουργός συντονισμού, υποτιμά την δραχμή κατά το 100% και παίρνει οικονομικά μέτρα που οδηγούν στην οικονομική άνθιση. Το 1952 εγκρίθηκε νέο Σύνταγμα και έως το 1955 η Ελλάδα είχε συνάψει 3 μόνο εξωτερικά δάνεια, ύψους 145 εκατομμύρια δολαρίων. Το δημόσιο χρέος συντίθεται από

το προπολεμικό και το μεταπολεμικό. Το προπολεμικό μέχρι το 1962 ήταν υπερτριπλάσιο του μεταπολεμικού. Στο προπολεμικό δημόσιο χρέος το μεγαλύτερο μέρος καταλάμβανε ο προπολεμικός εξωτερικός δανεισμός. Κατά την περίοδο 1962-1967 οι Ελληνικές κυβερνήσεις θα διακανονίσουν το 97% του προπολεμικού εξωτερικού δημόσιου χρέους που έφτανε τα 6,41 δις δραχμές.

Ο Κωνσταντίνος Γ. Καραμανλής κυβέρνησε την περίοδο 1955-1963 και επετεύχθη το λεγόμενο *Θάυμα της οκταετίας Καραμανλή*, μια ραγδαία οικονομική ανάπτυξη που βασιζόταν στα τέσσερα πόδια. Το 1961 υπογράφηκε συμφωνία για μελλοντική σύνδεση της Ελλάδας με την ΕΟΚ και μετά το 1955 η Ελληνική κυβέρνηση σύναψε 28 εξωτερικά δάνεια, συνολικού ύψους 406,4 εκατομμύρια δολάρια. Οι ΗΠΑ, η Δυτικά Γερμανία, η Αγγλία αλλά και άλλοι διεθνείς οργανισμοί είναι αυτοί που χορήγησαν το μετακατοχικό δανεισμό. Σταδιακά, η Ελλάδα καταφέρνει να ορθοποδήσει οικονομικά και να στον λαό της ένα ανθρώπινο πρόσωπο διαβίωσης. Την ίδια ωστόσο περίοδο. Πολλοί μετανάστευσαν στην Γερμανία, το Βέλγιο, την Αυστραλία και τις ΗΠΑ.

Τα βασικά υποστηρίγματα της Ελληνικής οικονομίας της μεταπολεμικής Ελλάδας ήταν τα λεγόμενα τέσσερα πόδια:

1. Το **ναυτιλιακό συνάλλαγμα**. Η ελληνική ναυτιλία ήταν πρώτη στον κόσμο. Οι Έλληνες ναυτικοί ξενιτεύονταν και έστελναν συνεχώς επιταγές στις οικογένειές τους.
2. Το **μεταναστευτικό συνάλλαγμα**. Εκατομμύρια Έλληνες ξενιτεύτηκαν στη Γερμανία, τις ΗΠΑ, την Αυστραλία, το Βέλγιο, και άλλες χώρες, στέλνοντας τις οικονομίες τους σε ισχυρά Μάρκα ή κάποτε επέστρεφαν και έκαναν κάποια επένδυση, συνήθως ένα σπίτι.
3. Το σταδιακά αυξανόμενο **τουριστικό συνάλλαγμα**. Η Ελλάδα, μια χώρα που την επισκέπτονταν παλιά κάποιο ρομαντικοί περιηγητές μόνο, άρχισε να αποκτά τουριστική υποδομή και οργανωμένες τουριστικές υπηρεσίες. Οι τουριστικές εγκαταστάσεις αρχικά ήταν κρατικές επιχειρήσεις οι οποίες σταδιακά έχουν αποκρατικοποιηθεί μέχρι σήμερα.
4. Οι **εξαγωγές αγροτικών προϊόντων** όπως λάδι, ελιές, σταφίδα, φρούτα, και άλλα προϊόντα. [5]

ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1967-1974

ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑΣ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΩΝ

Η στρατιωτική δικτατορία των συνταγματαρχών είχε ως οικονομικό εγκέφαλο τον Νικόλαο Μακαρέζο. Το αποτέλεσμα του κινήματος αυτού στην Ελλάδα, ήταν η βελτίωση του βιοτικού επιπέδου, με μεγάλη ζήτηση εργατικών χεριών στις πόλεις, η κατασκευή τεχνικών έργων σε όλο τον ελληνικό χώρο αλλά και η έντονη αστυφιλία, με σημαντικό ερήμωνα της υπαίθρου. Στην περίοδο αυτή γίνονται γνωστά τα θαλασσοδάνεια, δηλαδή δάνεια που έπαιρναν πολλοί με σκοπό την οικονομική ανάπτυξη, αλλά αντί αυτής τα χρησιμοποιούσαν για προσωπικό όφελος. Την περίοδο της δικτατορίας έχουμε σημαντική εισροή ξένων κεφαλαίων και επενδύσεων κυρίως από τις ΗΠΑ που κατείχαν τα μόνα αξιόλογα κεφάλαια. Την δεκαετία του 1960-1970 σημειώνεται οικονομικός μαρασμός που οφείλεται στο έντονο μεταναστευτικό κύμα αλλά και στην πτώση των οικοδομικών ανεγέρσεων. Πρέπει επίσης να αναφερθεί και το γεγονός της πετρελαϊκής κρίσης του 1973 που είχε ως αποτέλεσμα τον υπερδιπλασιασμό της τιμής των καυσίμων αλλά και όλων των τιμών των προϊόντων και των υπηρεσιών. [5]

ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1974-2001

ΕΝΤΑΞΗ ΣΤΗΝ ΕΟΚ-ΕΕ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΖΩΝΗ

Το 1979 η Ελλάδα υπογράφει συνθήκη προσχώρησης στην ΕΟΚ και η ένωση ολοκληρώνεται την 1^η Ιανουαρίου 1981. Το διάστημα 1982-1989 η συνολική εξυπηρέτηση του δημόσιου χρέους κάλυψε το 33,61% των τακτικών εσόδων. Σε αυτή την περίοδο μέσα στο 1975-1987 χορηγήθηκαν 18,4 δις δολάρια εξωτερικών δανείων. Τον Οκτώβριο του 1981 αναλαμβάνει στην κυβέρνηση ο Ανδρέας Παπανδρέου και καταφέρνει να μειώσει αισθητά τον πληθωρισμό που όμως το 1990 φτάνει σε υψηλά επίπεδα λόγω της πολιτικής αστάθειας και των εκλογικών συγκρούσεων. Το 1990 κυβέρνηση αναλαμβάνει ο Κωνσταντίνος Μητσοτάκης που παραλαμβάνει δημόσιο χρέος που αντιστοιχεί στο 80% του ΑΕΠ και παραδώσει σε ποσοστό 110% του ΑΕΠ. Το 2001 η Ελλάδα μπαίνει στην Ευρωζώνη. [5]

ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2001 ΕΩΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ

Την 1 Ιανουαρίου 2002 η Ελλάδα, και άλλες έντεκα χώρες της ευρωζώνης απέκτησαν κοινό νόμισμα, το ευρώ. Το ακαθόριστο προϊόν της Ελλάδας αυξάνεται με ρυθμούς γρηγορότερους του ευρωπαϊκού μέσου όρου και αυτό οφείλεται στις επενδύσεις για τις υποδομές των Ολυμπιακών Αγώνων το 2004 αλλά και στις εύκολες πιστώσεις για τις καταναλωτικές δαπάνες.

Στα τέλη του 2009 και τις αρχές του 2010 λόγω της οικονομικής κρίσης αλλά και των υπερογκών ποσών που σπαταλήθηκαν κατά την εκλογικά περίοδο του 2009, η Ελληνική οικονομία εμφανίζει σοβαρά προβλήματα και βρίσκεται να έχει το δεύτερο μεγαλύτερο ετήσιο έλλειμμα κρατικού προϋπολογισμού αλλά και το δεύτερο μεγαλύτερο δημόσιο χρέος στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ανισορροπία στην Ελληνική οικονομία έχει ως αποτέλεσμα ένα χρόνο μετά τον Ιούνιο του 2011, η κυβέρνηση να ψηφίζει ένα μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα που περιελάμβανε μέτρα λιτότητας και περικοπές.

<< Στις προηγμένες οικονομίες η επιβράδυνση του ΑΕΠ το 2012 οφειλόταν κυρίως στις αρνητικές εξελίξεις στη Ζώνη του Ευρώ και στους φόβους για τη διάχυση των αρνητικών επιπτώσεων από την κρίση χρέους ακόμη και στις οικονομικά ισχυρότερες χώρες. Τα ήδη εξαιρετικά χαμηλά επιτόκια των Κεντρικών Τραπεζών τους και οι απαραίτητες προσπάθειες του ακόμη εύθραυστου τραπεζικού τομέα για απομόχλευση και αύξηση της κεφαλαιακής του επάρκειας απέτρεψαν την περαιτέρω συμβολή της νομισματικής πολιτικής στην ανάσχεση των επιπτώσεων στο εισόδημα από την εφαρμογή των προγραμμάτων δημοσιονομικής προσαρμογής >>. [5]

Το 2013 η παγκόσμια οικονομική δραστηριότητα επιβαρύνθηκε και αυτό οφείλεται στη μείωση της εγχώριας ζήτησης, στην εξασθένηση της διεθνούς ζήτησης, στην άρση των επενδύσεων και στα ισχυρά νομισματικά μέτρα.

Η επιστροφή στην ανάπτυξη επιτυγχάνεται το 2014 με ένα μικρό βαθμό , ο οποίος όμως δεν είναι ασήμαντος. Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (Δ.Ν.Τ.) προβλέπει ενίσχυση της οικονομικής δραστηριότητας το 2015, την μείωση της ανεργίας παραμένοντας ωστόσο σε υψηλά επίπεδα και τις τιμές του καταναλωτή να επιστρέφουν ελάχιστα σε θετικό έδαφος.

<< Ύστερα από τις πολλές δυσχέρειες και τις μεγάλες οικονομικές αλλαγές που έχει περάσει η χώρα μας όλα αυτά τα χρόνια φαίνεται επιτέλους ότι σήμερα, εν έτη 2014 υπάρχει μια οικονομική ανάκαμψη. Το πάθημα θα πρέπει να γίνει μάθημα για την χώρα μας έτσι ώστε να μην επιβαρυνθεί αργότερα η οικονομία της Ελλάδος>>. [5]

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο

ΟΡΙΣΜΟΣ ΔΑΝΕΙΟΥ

Δάνειο: σύμφωνα με το άρθρο 806 του αστικού κώδικα, ονομάζεται η σύμβαση με την οποία ο ένας από τους συμβαλλόμενους (δανειστής) μεταβιβάζει στον άλλο (οφειλέτη/ δανειολήπτη) κατά κυριότητα, χρήματα ή άλλα αντικαταστατά πράγματα που προσδιορίζονται στις συναλλαγές κατά αριθμό μέτρο ή σταθμά. Ο οφειλέτης αναλαμβάνει την υποχρέωση να αποδώσει μελλοντικά στον δανειστή άλλα πράγματα της ίδια ποιότητας ή ποσότητας. [6]

Δανειστής: ονομάζεται, σήμερα, το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που εκχωρεί την κυριότητα χρημάτων ή άλλων πραγμάτων. Σημειώνεται ότι αποτελεί βασική έννοια του Ενοχικού και γενικότερα του Αστικού Δικαίου. Συνεπώς ο όρος δανειστής, ή πιστωτής (όροι συνώνυμοι), αναφέρεται σε κάθε ενοχική σχέση και όχι μόνο στη σύμβαση δανείου. [6]

Δανειολήπτης, ή δανειζόμενος: ονομάζεται το φυσικό ή νομικό πρόσωπο στο οποίο εκχωρείται προσωρινά η κυριότητα χρημάτων ή πραγμάτων. [6]

Δάνεισμα: ονομάζεται το αντικείμενο της προσωρινής εκχώρησης, χρήματα ή άλλα πράγματα, συχνά αναφέρεται και ως δάνειο. [6]

Δανειομεσίτης: ονομάζεται ο μεσολαβητής φορέας, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, που αναλαμβάνει τις διαπραγματεύσεις για τη σύναψη δανειακής σύμβασης. [6]

Η δανειακή σύμβαση από νομικής άποψης είναι ετεροβαρής σύμβαση, ενοχική και διαρκής. Η δανειακή σύμβαση προκειμένου να είναι έγκυρη θα πρέπει τόσο τα συμβαλλόμενα μέρη όσο και το αντικείμενο αυτής να πληρούν όλες τις προϋποθέσεις σύναψης δικαιοπραξίας. Όπως και όλα τα χρεόγραφα, το δάνειο συνεπάγεται την ανακατανομή των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού κατά την πάροδο του χρόνου, μεταξύ του δανειστή και του οφειλέτη.

Πρόκειται λοιπόν για την παροχή κεφαλαίου από μία πηγή (η οποία μπορεί να είναι είτε ένα φυσικό πρόσωπο είτε ένα νομικό) σε κάποιον ενδιαφερόμενο, ο οποίος είναι υποχρεωμένος να επιστρέψει το ποσό που παρέλαβε μέσα σε

συγκεκριμένο χρονικό διάστημα και με συγκεκριμένο τόκο που έχουν καθοριστεί από την πηγή κατά την σύναψη του δανείου. Συνήθως, τα χρήματα επιστρέφονται σε τακτικές δόσεις, ή μερικές πληρωμές, όπου κάθε δόση έχει το ίδιο ποσό.

Ένα κίνητρο για τον δανειστή που πρέπει να πληρώσει το χρέος του είναι ο τόκος. Σε ένα νομικό δάνειο, κάθε μία από αυτές τις υποχρεώσεις και τους περιορισμούς επιβάλλονται από μία σύμβαση ή ένα συμβόλαιο, τα οποία μπορούν επίσης να συμπεριλαμβάνουν και πρόσθετους περιορισμούς για το δανειολήπτη.

<<Τα τραπεζικά δάνεια χορηγούνται μετά την υπογραφή σύμβασης δανείου. Η τράπεζα μεταβιβάζει στον πελάτη χρήματα, τα οποία ο τελευταίος υποχρεούται να τα επιστρέψει έντοκα. Με τη σύμβαση αυτή δημιουργείται μια καθαρά προσωπική ενοχική σχέση μεταξύ της τράπεζας και του οφειλέτη και γεννάται δικαίωμα της τράπεζας να στραφεί κατά του οφειλέτη>>. [4], [26]

ΕΥΘΥΝΕΣ ΟΦΕΙΛΕΤΗ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΣΤΗ

Η σύμβαση του δανείου γεννά βασικά υποχρεώσεις προς την πλευρά μόνο του οφειλέτη για απόδοση αυτών που δανείστηκε. Σε περίπτωση που ο οφειλέτης δεν αποδώσει τα δανεισθέντα την συγκεκριμένη ημερομηνία που συμφωνήθηκε, περιέρχεται σε υπηρημερία. Λόγω υπηρημερίας ως προς την απόδοση, ο οφειλέτης δεν έχει σε καμία περίπτωση υποχρέωση να καταβάλει άλλη αποζημίωση εκτός από το νότιο ή το σαββατικό τόκο. Αντίθετη συμφωνία είναι άκυρη. [26]

ΠΙΣΤΩΣΗ

Είναι η συμφωνία με την οποία ένας από τους συμβαλλόμενους, έχει την υποχρέωση να ενισχύσει προσωρινά την αγοραστική δύναμη του άλλου, με την υποχρέωση του τελευταίου να επιστρέψει το ποσό με ή χωρίς τόκους. Η πίστωση είναι άμεση, όταν για παράδειγμα μια τράπεζα χορηγεί στον πελάτη το δάνειο και έμμεση, όταν για παράδειγμα ένας προμηθευτής πουλάει στον πελάτη του επί πιστώσει. [26]

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΑΝΕΙΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΙΣΤΩΣΗ

- Η πίστωση αναφέρεται μόνο σε χρηματική ενίσχυση του συμβαλλόμενου, ενώ το δάνειο αναφέρεται και σε άλλα πράγματα όπως είναι για παράδειγμα τα εμπορεύματα.
- Η πίστωση μπορεί να είναι άμεση όπως είναι για παράδειγμα, η χορήγηση με ενέχυρο ή αξιόγραφο, ή έμμεση όπως είναι για παράδειγμα, η έκδοση Εγγυητικής Επιστολής από μια τράπεζα για τον πελάτη της.
- Η πίστωση βασίζεται κυρίως στην εμπιστοσύνη του πιστοδότη στον πιστούχο.
- Το δάνειο αποτελεί πίστωση μόνο όταν είναι χρηματικό. [26]

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΑΝΕΙΩΝ

Τα δάνεια χωρίζονται σε κατηγορίες ανάλογα με:

- Τον τρόπο αποπληρωμής τους
- Τον φορέα διάθεσής τους
- Την διάρκεια τους
- Τις εξασφαλίσεις

ΔΑΝΕΙΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΩΝ ΤΡΟΠΩ ΑΠΟΠΛΗΡΩΜΗΣ ΤΟΥΣ

Σε αυτή την κατηγορία υπάρχουν πολλοί τύποι δανείων. Παρακάτω αναφέρουμε τους κυριότερους:

- **Απλό δάνειο:** Ονομάζεται ο τύπος του δανείου, η αποπληρωμή του οποίου γίνεται μέσα σε ορισμένο χρόνο, με συγκεκριμένο κεφάλαιο και τόκους.
- **Τοκοχρεολυτικό δάνειο:** Ονομάζεται ο τύπος του δανείου, η αποπληρωμή του οποίου γίνεται σταδιακά με σταθερές, ισόποσες τοκοχρεολυτικές δόσεις. Δηλαδή, η κάθε δόση περιέχει κεφάλαιο (χρεολύσιο) καθώς και τόκο μαζί με άλλες επιβαρύνσεις. Όσον αφορά τώρα την απόσβεση του τοκοχρεολυτικού δανείου, σημαίνει ότι το ύψος της δόσης θα είναι σταθερό για όλη την περίοδο αποπληρωμής του δανείου, υποθέτοντας ότι το επιτόκιο χορήγησης παραμένει αμετάβλητο. Συνεπώς κάθε δόση αναλύεται σε κεφάλαιο (χρεολύσιο) και τόκο. Κατά την έναρξη αποπληρωμής του δανείου, το μεγαλύτερο μέρος της δόσης αφορά τόκο και ένα μόνο μέρος αυτής εξοφλεί το αρχικό κεφάλαιο του δανείου. Σταδιακά όμως, με την καταβολή των

δόσεων, αυξάνεται το μέρος της δόσης που εξοφλεί κεφάλαιο και μειώνεται το μέρος της δόσης που αφορά τον τόκο.

- **Χρεολυτικό δάνειο:** Ονομάζεται ο τύπος του δανείου, η αποπληρωμή του οποίου γίνεται με βάση σταθερές πληρωμές κεφαλαίου και μεταβλητές πληρωμές τόκου. Οι τόκοι εξοφλούνται σε προκαθορισμένες ημερομηνίες που μπορεί να είναι και διαφορετικές από αυτές κατά τις οποίες πληρώνεται το κεφάλαιο. Όσον αφορά το χρεολυτικό σύστημα απόσβεσης ενός δανείου, η πρώτη καταβαλλόμενη δόση είναι η μέγιστη δυνατή, καθ' όλη τη διάρκεια εξόφλησης του δανείου και σταδιακά με την αποπληρωμή του δανείου, μειώνεται η δόση, με ελάχιστη δόση, την τελευταία καταβαλλόμενη. Στη διάρκεια αποπληρωμής του δανείου, το καταβαλλόμενο μέρος της δόσης, που αφορά το αρχικό κεφάλαιο του δανείου είναι σταθερό, ενώ μειώνεται συνεχώς το μέρος της δόσης που αφορά τον καταβαλλόμενο τόκο. Με κάθε καταβολή δόσης, μειώνεται το ποσό του κεφαλαίου και ο τόκος υπολογίζεται επί του εκάστοτε υπολοίπου κεφαλαίου του αρχικού δανείου. Συνεπώς και η καταβαλλόμενη δόση μειώνεται συνεχώς.
- **Τακτής Λήξης:** Είναι το δάνειο το οποίο επιστρέφεται ολόκληρο στην Τράπεζα, μετά την πάροδο της συμφωνημένης διάρκειας του. [25], [26]

Επίσης όσον αφορά τα είδη των έντοκων δανείων έχουμε: δ) Το ομολογιακό δάνειο, ε) Το κοινοπρακτικό δάνειο, στ) Το ναυτικό δάνειο, ζ) Το ενυπόθηκο δάνειο, η) Το δάνειο με ενέγγυο πίστωση, θ) Το δάνειο με ανοικτό (αλληλόχρεο) λογαριασμό κτλ. Συναντώνται όμως και άλλα είδη δανείων που ρυθμίζονται με ειδικές διατάξεις, όπως είναι το δάνειο με ενέχυρο καπνό, τα γεωργικά δάνεια με γεωργικό ενέχυρο, κ.λπ.

ΔΑΝΕΙΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟΝ ΦΟΡΕΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ

- **Τραπεζικά δάνεια:** Δάνεια τα οποία χορηγούνται από τα πιστωτικά ιδρύματα.
- **Ομολογιακά δάνεια:** Τα δάνεια αυτής της μορφής χορηγούνται μέσω τίτλων (ομολόγων ή ομολογιών) που εκδίδονται από τη δανειολήπτρια εταιρεία. Ένα ομόλογο είναι ένα χρεόγραφο, για το οποίο ο εκδότης έχει την υποχρέωση να καταβάλει, στη λήξη της σύμβασης, την ονομαστική αξία αυτού και στην περίπτωση των ομολόγων με κουπόνι, σε τακτά προκαθορισμένα διαστήματα ποσό χρημάτων (το κουπόνι). Άλλοι όροι μπορούν επίσης να συνδεθούν με την έκδοση ομολόγου,

όπως η υποχρέωση για τον εκδότη να παρέχει ορισμένες πληροφορίες στον κάτοχο ομολόγων ή άλλοι περιορισμοί στη συμπεριφορά του εκδότη. Τα ομόλογα εκδίδονται γενικώς για ένα καθορισμένης διάρκειας χρονικό διάστημα (η λεγόμενη ωριμότητα), μεγαλύτερο του ενός έτους. Ένα ομόλογο είναι απλώς ένα δάνειο, το οποίο παρέχεται από τον εκδότη του δανείου όχι μέσω της τραπεζικής διαμεσολάβησης αλλά μέσω των κεφαλαιαγορών. Ο εκδότης είναι ο οφειλέτης, ο κάτοχος ομολόγων ο δανειστής και το κουπόνι (αν υπάρχει) είναι ο τόκος. Τα ομόλογα επιτρέπουν στον εκδότη να χρηματοδοτήσει μακροπρόθεσμες επενδύσεις με εξωτερικά κεφάλαια. Οι τίτλοι που εκδίδονται αγοράζονται από τις τράπεζες ή τους επενδυτές. Η επιχείρηση εκδίδει τίτλους με κουπόνια απόδοσης και η ονομαστική τους αξία προσδιορίζεται από ένα προσυμφωνημένο επιτόκιο. [2], [3]

- **Κοινοπρακτικά δάνεια:** Πρόκειται ουσιαστικά για μεγάλου ύψους τραπεζικά δάνεια, με τα οποία οι επιχειρήσεις αντλούν κεφάλαια για την κάλυψη των αναγκών της λειτουργίας τους. Η συμφωνία και οι όροι του δανείου διαμορφώνονται από μια τράπεζα ή ομάδα τραπεζών, οι οποίες λειτουργούν ως ανάδοχοι του δανείου και στη συνέχεια πωλούν τμήματα του, στις άλλες τράπεζες. Για τη μορφή του συγκεκριμένου δανείου ετοιμάζεται μια σύμβαση, η οποία υπογράφεται από όλους τους ενδιαφερόμενους (Δανειστής -Εγγυητής - Τράπεζες) και περιλαμβάνει όλους τους όρους και τις υποχρεώσεις όλων των εμπλεκόμενων μερών. [26]

ΔΑΝΕΙΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥΣ

- **Βραχυπρόθεσμο Δάνειο:** Παρέχεται με την υποχρέωση επιστροφής σε χρονικό διάστημα μικρότερο του ενός έτους. Οι νομικές υποχρεώσεις καλύπτονται με συμφωνητικά αλλά χωρίς εξασφάλιση του κινδύνου με υποθήκη. Λόγω αυξημένων κινδύνων τα επιτόκια είναι κατά κανόνα υψηλότερα. Παράδειγμα βραχυπρόθεσμων δανείων είναι τα καταναλωτικά δάνεια. Όσον αφορά τις επιχειρήσεις τα βραχυπρόθεσμα δάνεια μπορούν να δημιουργήσουν σοβαρά προβλήματα στην επιχείρηση όταν δεν υπάρχει δυνατότητα εξυπηρέτησής τους. Γι' αυτό θα πρέπει να χρησιμοποιούνται, κυρίως, για την κάλυψη προσωρινών ταμειακών ελλειμμάτων και όχι για επενδυτικούς σκοπούς. Δημιουργούν μικρότερους κινδύνους από άποψη ρευστότητας, θα πρέπει όμως να φροντίζει η επιχείρηση να διατηρεί επαρκή στοιχεία του κυκλοφορούντος και διαθέσιμου ενεργητικού ώστε να μπορεί να τις εξυπηρετεί με ευχέρεια.

- **Μακροπρόθεσμο Δάνειο:** Παρέχεται με την υποχρέωση επιστροφής σε χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους. Οι νομικές υποχρεώσεις καλύπτονται με συμβόλαια και ο κίνδυνος εξασφαλίζεται με υποθήκη. Λόγω μειωμένων κινδύνων τα επιτόκια είναι κατά κανόνα χαμηλότερα. Η αποπληρωμή του μακροπρόθεσμου δανείου μπορεί να συμφωνηθεί να γίνεται: είτε σε ίσες δόσεις (ετήσιο χρεολύσιο = αρχικό κεφάλαιο δανεισμού/ χρονική διάρκεια δανεισμού), οπότε ο ετήσιος τόκος υπολογίζεται στο υπόλοιπο του κεφαλαίου που παραμένει στη διάθεσή του χρήστη, είτε σε ίσα τοκοχρεολύσια, οπότε η ετήσια δόση υπολογίζεται βάση μαθηματικού τύπου. Η ευχέρεια επιστροφής των κεφαλαίων αυτής της κατηγορίας μετά από ένα μεγάλο χρονικό διάστημα (συχνά δέκα ή περισσότερων ετών) επιτρέπει στην επιχείρηση να τα χρησιμοποιήσει για αγορά παγίων στοιχείων, γενικότερα δε επιδρά ευνοϊκά στη ρευστότητά της. Ιδιαίτερη προσοχή απαιτείται όταν η επιχείρηση δανείζεται μακροπρόθεσμα με σταθερό επιτόκιο, διότι είναι πιθανό να ακολουθήσει πτώση των επιτοκίων προ της λήξεως του δανείου, με αποτέλεσμα την επιβάρυνσή της σε μικρό ή μεγάλο βαθμό, ανάλογα με την έκταση της μείωσης, τη διάρκεια της δανειακής σύμβασης και το ύψος του δανείου. Βέβαια, δεν αποκλείεται και η αντίστροφη περίπτωση. Παράδειγμα μακροπρόθεσμων δανείων είναι τα επενδυτικά και στεγαστικά δάνεια.
- **Μεσοπρόθεσμο Δάνειο:** Είναι τα δάνεια που έχουν διάρκεια από 1 έως 3 χρόνια και δίνονται για κεφάλαιο κίνησης μονιμότερου χαρακτήρα και για επενδυτικούς σκοπούς σε ελάχιστες περιπτώσεις (π.χ. πάγιες εγκαταστάσεις, πάγιος εξοπλισμός).
- **Ανοιχτός Λογαριασμός:** Αποτελεί μια ειδική κατηγορία βραχυπρόθεσμου δανεισμού για τη χρηματοδότηση των επιχειρήσεων. Το πιστωτικό Ίδρυμα παρέχει στην επιχείρηση το δικαίωμα ελεύθερης άντλησης κεφαλαίων μέχρι ένα ορισμένο όριο. Η επιχείρηση πληρώνει όλες τις άμεσες ανάγκες της παίρνοντας χρήματα (αναλήψεις) από τον <<ανοιχτό λογαριασμό>> της και επιστρέφει χρήματα (καταθέσεις) μόλις έχει ρευστά στα ταμεία της. Ο εκάστοτε καθαρός δανεισμός χρεώνεται με τόκους. Οι πιστώσεις του τύπου αυτού, με σύναψη σύμβασης αλληλόχρεου ανοικτού ή τρεχούμενου λογαριασμού με την τράπεζα, αποτελέσαν την πλέον διαδεδομένη μορφή χρηματοδότησης επιχειρήσεων και επαγγελματιών, κυρίως λόγω της ευελιξίας τους και της αποτελεσματικότητάς τους στην κάλυψη των αναγκών σε κεφάλαιο κίνησης για την εξασφάλιση της απαιτούμενης ρευστότητας. [11], [17]

ΔΑΝΕΙΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΙΣ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

Με τον όρο εξασφαλίσεις θεωρούμε τον εναλλακτικό τρόπο με τον οποίο μπορούν να αποπληρωθούν οι οφειλές στην περίπτωση που ο δανειολήπτης δεν κατορθώσει τελικά να αποπληρώσει μέρος ή το σύνολο της οφειλής του. Οι κατηγορίες στις οποίες χωρίζονται τα δάνεια είναι τρεις και αναλύονται παρακάτω:

1. **Ακάλυπτα ή ανοικτά δάνεια:** Δάνεια τα οποία καλύπτονται μόνο με την υπογραφή του πελάτη και χορηγούνται σε απόλυτα φερέγγυους πελάτες.
2. **Δάνεια με ενοχικές εξασφαλίσεις:** Δάνεια στα οποία εκτός από την υπογραφή του πελάτη, η τράπεζα καλύπτεται και με εγγυήσεις τρίτων προσώπων, τα οποία μπορεί να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Σε αυτήν την κατηγορία εντάσσονται και οι πιστοδοτήσεις με ενέχυρο αξιόγραφα ή απαιτήσεις.
3. **Δάνεια με εμπράγματα εξασφαλίσεις:** Δάνεια στα οποία εκτός από την υπογραφή του πελάτη, η τράπεζα καλύπτεται και με εμπράγματα εξασφαλίσεις, όπως ενέχυρα, προσημειώσεις υποθηκών, υποθήκες και εκχωρήσεις. Σε αυτή την περίπτωση συναντάμε κυρίως το φαινόμενο του πλειστηριασμού κατά το οποίο ότι αποκτά ο δανειστής εμπράγματα δικαιώματα πάνω σε ορισμένο πράγμα (κινητό ή ακίνητο) του πιστολήπτη (ή τρίτου), το οποίο μπορεί, εάν ο πιστολήπτης δεν εξοφλήσει το χρέος, να το εκποιήσει αναγκαστικά και να ικανοποιηθεί προνομιακά από το προϊόν της αναγκαστικής εκποίησης.

Οι σημαντικότερες εξασφαλίσεις είναι: η εγγύηση, το ενέχυρο, η συναλλαγματική και η ενεχυρίαση της, η επιταγή και η ενεχυρίαση της, η εκχώρηση απαιτήσεων, η υποθήκη, καθώς και η προσημείωση της υποθήκης.

Μια ακόμα κατηγορία των δανείων είναι ότι χωρίζονται ανάλογα και με τον τόκο που έχει το καθένα. [26]

Με τον όρο τόκο εννοούμε την αποζημίωση σε χρήματα που είναι υποχρεωμένος να δώσει ο οφειλέτης στο δανειστή για ορισμένη ποσότητα χρηματικού δανείου που πήρε για συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Οι οικονομολόγοι συχνά αναφέρονται στον τόκο ως αμοιβή για τη χρησιμοποίηση χρηματικού κεφαλαίου, ή ως τιμή με την οποία χρεώνεται η χρήση κεφαλαίου. Ο λόγος του τόκου προς το κεφάλαιο λέγεται επιτόκιο.

Ο τόκος υπολογίζεται ως εξής:

$$T = \frac{i}{100} \cdot \frac{m}{12} K$$

όπου,

T , ο τόκος

i , το επιτόκιο (ετήσιο) σε % ποσοστό

m , οι μήνες διάρκειας του δανείου,

K , το ποσό του χρηματικού δανείου.

Η πάνω σχέση αφορά λήψη δανείου K και αποπληρωμή του στο ολόκληρο συν τους τόκους (δηλ. $K+T$) μετά m μήνες. Αν γίνεται πληρωμή δόσης, για παράδειγμα κάθε μήνα, ο υπολογισμός φυσικά διαφέρει και αφορά το υπόλοιπο μετά κάθε πληρωμή. Σε αυτή την περίπτωση είναι: [26]

$$T = \frac{iKm}{12} \frac{(1 + \frac{i}{12})^m}{(1 + \frac{i}{12})^m - 1} - K$$

Έτσι τα δάνεια χωρίζονται σε:

- **Έντοκα:** Είναι τα δάνεια στα οποία εκτός από το κεφάλαιο καταβάλλεται και ο τόκος στον δανειστή. Μ' αυτόν τον τρόπο η παραχώρηση της χρήσης κεφαλαίου από την τράπεζα γίνεται με αντάλλαγμα.
- **Άτοκα:** Είναι τα δάνεια στα οποία ο δανειολήπτης καταβάλλει μόνο το κεφάλαιο στο δανειστή χωρίς τόκο. Μ' αυτόν τον τρόπο η παραχώρηση της χρήσης κεφαλαίου από την τράπεζα γίνεται χωρίς αντάλλαγμα.

Τα δάνεια μπορεί να είναι είτε ασφαλή, όπου ο δανειστής προστατεύεται ώστε να λάβει όλο το ποσό που έχει δανείσει, ή επισφαλή στα οποία ο δανειζόμενος μπορεί και να μην εξοφλήσει το δάνειο. Παράλληλα, ανάλογα με την χρήση και τη φύση του προσώπου που δανείζεται, τα δάνεια χωρίζονται σε δάνεια ιδιωτικής χρήσης (δάνεια ιδιωτών) και δάνεια επαγγελματικής χρήσης (επαγγελματικά δάνεια). Ωστόσο, υπάρχουν και τα κρατικά δάνεια, που περιλαμβάνουν δανεισμούς μεταξύ κρατών αλλά και άλλες περιπτώσεις που περιλαμβάνουν την ανάμιξη του κράτους.

ΔΑΝΕΙΑ ΙΔΙΩΤΩΝ

Τα δάνεια ιδιωτών περιλαμβάνουν τα δάνεια που δίνονται σε ιδιώτες για προσωπική χρήση. Τα πιο βασικά δάνεια ιδιωτών αναλύονται στη συνέχεια.

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΟ ΔΑΝΕΙΟ

Το καταναλωτικό δάνειο είναι το δάνειο το οποίο χορηγείται προκειμένου να καλυφθούν προσωπικές ανάγκες με σκοπό την απόκτηση προϊόντων και υπηρεσιών. Τα καταναλωτικά δάνεια, ο τρόπος απόκτησης αυτών, η φύση τους και το ποσό που χορηγείται καθώς και ο σκοπός απόκτησης αυτών διαφέρει σημαντικά ανάμεσα στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Το ποσό που χορηγείται σε ένα καταναλωτικό δάνειο δεν ξεπερνάει συνήθως τα 25.000 ευρώ, ενώ υπάρχουν και περιπτώσεις όπου το ποσό δεν δίνεται στον πελάτη αλλά δίνεται απευθείας στον έμπορο από τον οποίο έγινε η αγοραπωλησία η οποία χρηματοδοτήθηκε από το δάνειο. Σε αυτή την περίπτωση η απόδοση των χρημάτων γίνεται με δίγραμμη επιταγή στο όνομα του εμπόρου ή με πίστωση στον λογαριασμό όψεως του με έμβασμα από την τράπεζα που συνεργάζεται. Ωστόσο, υπάρχουν καταναλωτικά δάνεια τα οποία δεν χορηγούνται με σκοπό την αγορά προϊόντων και ως εκ τούτου ο δανειζόμενος δεν είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει δικαιολογητικά αγοράς.

Τα καταναλωτικά δάνεια, όπως και τα προσωπικά, είναι δάνεια τακτής λήξης που εξοφλούνται με μηνιαίες τοκοχρεωλυτικές δόσεις, το ποσό του καταναλωτικού δανείου όμως, μπορεί να είναι μεγαλύτερο από το ποσό ενός προσωπικού δανείου, καθώς τα καταναλωτικά δάνεια χορηγούνται για τη χρηματοδότηση ακριβών καταναλωτικών αγαθών.

Αναφορικά στην κατηγορία αυτών των δανείων εντάσσονται: τα δάνεια για αγορά αυτοκινήτου, μηχανής, σκάφους, επίπλων, ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών συσκευών, οικιακού εξοπλισμού, και ειδών θέρμανσης και κλιματισμού, δαπάνη για κάλυψη διακοπών, ταξιδιών, διδάκτρων φροντιστηρίων και εξόδων για σπουδές, χρηματοδότηση φωτοβολταϊκού συστήματος, εξόφληση οφειλών ακίνητης περιουσίας, καθώς επίσης και εξόφληση οφειλών σε ΔΟΥ και ΙΚΑ. Ακόμα, στην κατηγορία αυτή εντάσσεται και η μεταφορά ενήμερων δανείων και πιστωτικών καρτών από ένα πιστωτικό ίδρυμα σε άλλο.

Καταναλωτικά δάνεια χορηγούνται όμως και με τη μορφή του retail factoring μέσω κεντρικών συμφωνιών. Πρόκειται για την εκχώρηση απαιτήσεων μιας επιχείρησης από επί πιστώσει πωλήσεις προϊόντων της, όπου χρηματοδοτούνται ιδιώτες, οι οποίοι έχουν αγοράσει για παράδειγμα

αυτοκίνητο επί πιστώσει από έμπορο αυτοκινήτων ή ηλεκτρικά και ηλεκτρικές συσκευές από μεγάλες αλυσίδες καταστημάτων. [6], [8]

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

Συνήθως, καταναλωτικό δάνειο μπορούν να λάβουν όλα τα φυσικά πρόσωπα, μισθωτοί ή ελεύθεροι επαγγελματίες, που υποβάλουν φορολογική δήλωση. Ωστόσο, τα δικαιολογητικά και οι προϋποθέσεις απόκτησης ενός καταναλωτικού δανείου μπορεί να διαφέρουν ανάμεσα στα διάφορα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

Τα δικαιολογητικά που οι τράπεζες ζητούν για τη χορήγηση του δανείου είναι:

- εκκαθαριστικό σημείωμα της εφορίας από το οποίο προκύπτει το δηλωθέν εισόδημα του δανειολήπτη, τουλάχιστον του τελευταίου έτους
- πρόσφατο αντίγραφο μισθοδοτικής απόδειξης
- πιστοποιητικό φορολογικής ενημερότητας
- αποδεικτικό όπου φαίνεται η ακίνητη περιουσία του δανειολήπτη

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ

Τα βασικά πλεονεκτήματα των καταναλωτικών δανείων είναι τα εξής:

- Παρέχουν στους καταναλωτές μία βραχυπρόθεσμη ή μεσοπρόθεσμη πίστωση / ρευστότητα.
- Το επιτόκίο τους είναι χαμηλότερο από αυτό που χρεώνουν οι πιστωτικές κάρτες.
- Το όριο των αγορών που μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσω καταναλωτικών δανείων είναι κατά κανόνα μεγαλύτερο και σε ορισμένες περιπτώσεις (π.χ. δάνειο για αγορά αυτοκινήτου) πολύ μεγαλύτερο από το όριο αγορών που μπορούν να πραγματοποιηθούν μέσω πιστωτικών καρτών.
- Προνόμια όπως η ασφάλιση των αγοραζόμενων προϊόντων, και η χορήγηση πιστωτικών καρτών χωρίς συνδρομή. [8]

ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

Τα βασικά μειονεκτήματα των καταναλωτικών δανείων είναι:

- Επιβάρυνση της τιμής των εκάστοτε αγορών που πραγματοποιούνται μέσω του δανείου με το επιτόκιο δανεισμού και τα λοιπά έξοδα χορήγησης του δανείου
- Συχνά παρέχουν αίσθηση προσωρινής οικονομικής ανάπτυξης, η οποία μπορεί να αποβεί εις βάρος της μελλοντικής αυτής ανάπτυξης του δανειολήπτη, όταν αυτός κληθεί να καταβάλει τις δόσεις αποπληρωμής τους.
- Η κατάχρηση καταναλωτικών δανείων και άλλων μορφών δανεισμού όπως πιστωτικών καρτών, μπορεί να οδηγήσει σε αδυναμία εξόφλησής τους και σε συσσώρευση σημαντικού ποσού χρεών. Η καταφυγή σε νέα δάνεια προς εξόφληση των παλαιών συχνά μεγαλώνει το συσσωρευμένο χρέος και ο καταναλωτής βρίσκεται σε δύσκολη θέση που συνήθως αδυνατεί να βγει. [8]

Πηγή: http://virvilis.gr/banking/katanalotika_daneaia-bank-article_cat-7.html

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΔΑΝΕΙΟ

Στα προσωπικά δάνεια ο δανειολήπτης δανείζεται ένα ποσό το οποίο επιθυμεί να διαθέσει για την αγορά ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας και δεν χρειάζεται να γνωστοποιήσει τις προθέσεις του στην τράπεζα. Ο δανειολήπτης ενός τέτοιου δανείου είναι συνήθως ένα φυσικό πρόσωπο και δεν απαιτείται η προσκόμιση των απαραίτητων δικαιολογητικών ή παραστατικών αγοράς. Ο σκοπός του δανείου δηλώνεται προφορικά από τον δανειολήπτη κατά την αίτηση για τη χορήγηση του δανείου αλλά δεν ελέγχεται από την τράπεζα. Το ποσό που μπορεί να δοθεί διαφέρει ανάμεσα στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και ο δανειζόμενος ανάλογα με τις ανάγκες του μπορεί να λάβει ένα δάνειο ύψους 20.000 ή ακόμα και 30.000 ευρώ. Το συγκεκριμένο δάνειο είναι δάνειο επισφαλές, διότι ο δανειζόμενος ζητά να λάβει ένα δάνειο για προσωπική χρήση χωρίς να γνωστοποιεί τις προθέσεις του στο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα και δεν είναι σίγουρο ότι θα μπορέσει να είναι σε θέση να αποπληρώσει όλο το ποσό. Καθώς ο ανταγωνισμός μεταξύ των τραπεζών για την παροχή δανείων είναι υψηλός, το ύψος του ποσού, ο τρόπος αποπληρωμής και οι τόκοι διαφέρουν ανά χρηματοπιστωτικό ίδρυμα σχετικά με τα προσωπικά δάνεια.

Τα προσωπικά δάνεια είναι: είτε δάνεια τακτής λήξης και εξοφλούνται με μηνιαίες τοκοχρεωλυτικές δόσεις, είτε είναι όρια ανακυκλούμενης πίστωσης. Όριο ανακυκλούμενης πίστωσης είναι και το ανοικτό δάνειο, το οποίο η τράπεζα μπορεί να το χρησιμοποιήσει όποτε το επιθυμεί και να κάνει τμηματικές ή εφάπαξ αναλήψεις. [6]

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ

Συνήθως, προσωπικό δάνειο μπορούν να λάβουν όλα τα φυσικά πρόσωπα, μισθωτοί ή ελεύθεροι επαγγελματίες, που υποβάλουν φορολογική δήλωση και θέλουν να προβούν σε αγορές από εμπορικά καταστήματα. Ωστόσο, τα δικαιολογητικά και οι προϋποθέσεις απόκτησης ενός προσωπικού δανείου μπορεί να διαφέρουν ανάμεσα στα διάφορα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. [6]

ΔΑΝΕΙΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ

Ένα δάνειο αυτοκινήτου είναι ένα δάνειο που λήφθηκε ώστε να αγοραστεί ένα καινούργιο ή μεταχειρισμένο αυτοκίνητο. Το δάνειο, σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορεί να εξασφαλισθεί μέσω του ιδίου του αυτοκινήτου, με τον ίδιο τρόπο όπως μια υποθήκη είναι εξασφαλισμένη από τη στέγαση. Η διάρκεια της περιόδου του δανείου είναι σημαντικά μικρότερη, η οποία συχνά αντιστοιχεί στην διάρκεια ζωής του αυτοκινήτου. Επειδή με την χορήγηση δανείου αγοράς αυτοκινήτου παρακρατείται η κυριότητα του οχήματος από την τράπεζα μέχρι την αποπληρωμή του, τα επιτόκια είναι χαμηλότερα σε σχέση με τα καταναλωτικά δάνεια. Το δάνειο αυτοκινήτου είναι δάνειο ασφαλές, διότι σε περίπτωση που ο δανειζόμενος δεν μπορέσει να εξοφλήσει όλο το ποσό δανεισμού, το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα έχει κάθε νομικό δικαίωμα να κατασχέσει το αυτοκίνητο προκειμένου να πάρει πίσω τα χρήματα που δάνεισε. Προς εξασφάλιση της τράπεζας για όλη τη διάρκεια του δανείου, το αυτοκίνητο θα πρέπει να είναι ασφαλισμένο με μεικτή ασφάλεια και βεβαία να καλύπτονται σε περιπτώσεις πυρκαγιάς και κλοπής. [6], [8]

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΑΝΕΙΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ

Υπάρχουν δύο είδη δανείων αυτοκινήτων, τα άμεσα και τα έμμεσα.

- **Άμεσα :** Ένα άμεσο δάνειο αυτοκινήτου είναι όταν μια τράπεζα δίνει το δάνειο άμεσα στον καταναλωτή
- **Έμμεσα :** Αντίστοιχα, το έμμεσο δάνειο για ένα αυτοκίνητο είναι όταν μία αντιπροσωπεία αυτοκινήτων ενεργεί ως μεσάζων μεταξύ της τράπεζας και του καταναλωτή. Σε αυτή την περίπτωση τα επιτόκια είναι ακόμα πιο χαμηλά και αυτό γιατί κάποια αντιπροσωπεία έχει μεσολαβήσει για την χορήγηση του δανείου του αυτοκινήτου.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΔΑΝΕΙΟΥ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ

Κατά κύρια βάση, δάνειο αυτοκινήτου μπορεί να πάρει οποιοσδήποτε ανήκει στην ηλικία των 18-65 και εργάζεται ή έχει άλλες πηγές εσόδων. Ωστόσο, τα δικαιολογητικά και οι προϋποθέσεις απόκτησης ενός δανείου αυτοκινήτου μπορεί να διαφέρει ανάμεσα στα διάφορα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. [6]

ΒΑΣΙΚΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΔΑΝΕΙΟΥ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ

Όπως αναφέραμε και παραπάνω τα δικαιολογητικά για την χορήγηση ενός τέτοιου δανείου διαφέρουν από τράπεζα σε τράπεζα. Τα βασικότερα όμως είναι τα εξής :

1. Αίτηση που τη συμπληρώνει στην τράπεζα ή στη συμβεβλημένη επιχείρηση.
2. Φωτοτυπία της αστυνομικής ταυτότητας.
3. Το τελευταίο εκκαθαριστικό της Εφορίας.
4. Πιστοποιητικό φορολογικής ενημερότητας για αγορά αυτοκινήτου με δανειοδότηση από τη ΔΟΥ στην οποία ανήκει.
5. Υπεύθυνη δήλωση ότι δεν έχει λάβει καταναλωτικό δάνειο από άλλη τράπεζα.
6. Το τιμολόγιο αγοράς του αυτοκινήτου (αν έχει απευθυνθεί για δανειοδότηση απευθείας στην τράπεζα).
7. Την απόδειξη της προκαταβολής επί της αξίας του αυτοκινήτου που κατέβαλε στον έμπορο.

Σε αυτό το σημείο είναι καλό να αναφέρουμε και κάποια άλλα είδη καταναλωτικών δανείων που χορηγούνται στους ενδιαφερομένους.

ΔΑΝΕΙΑ ΓΙΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ:

Για να χορηγηθεί δάνειο για εγκατάσταση φυσικού αερίου θα πρέπει να προσκομιστεί στην τράπεζα βεβαίωση από τον μηχανικό. [8]

ΔΑΝΕΙΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΟΦΕΙΛΩΝ:

Πρόκειται για δάνειο που χορηγείτε στον δανειζόμενο, ώστε να προβεί σε μεταφορά του χρέους ενός ή ακόμη και περισσότερων δανειακών υποχρεώσεων σε ένα λογαριασμό. Τα δάνεια μεταφοράς οφειλών προτιμούνται, λόγω του ότι ο πελάτης έχει την δυνατότητα να πετύχει καλύτερους όρους και συνεπώς χαμηλότερη δόση. Αυτό συμβαίνει επειδή μεγαλώνει ο χρόνος αποπληρωμής της οφειλής, που αυτό συνεπάγεται και μείωση επιτοκίου. [8]

ΔΑΝΕΙΑ ΕΞΟΦΛΗΣΗΣ ΟΦΕΙΛΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ:

Πρόκειται για δάνεια στα οποία ο πελάτης καλείται να προβεί σε τακτοποίηση των οφειλών του σε κρατικούς οργανισμούς . Σε αυτές τις περιπτώσεις οι τράπεζες μπορούν να χρηματοδοτήσουν το 100% των οφειλών. [8]

ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΟ ΔΑΝΕΙΟ

Ένα στεγαστικό δάνειο είναι ένα πολύ κοινό είδος χρεογράφου, που χρησιμοποιείται από πολλά άτομα για την αγορά κατοικιών. Με τον όρο στεγαστικό δάνειο εννοούμε την χορήγηση πίστωσης σε κάποιον ιδιώτη έτσι ώστε να προβεί στην απόκτηση κάποιου ακινήτου ή στην επισκευή του, στην αγορά οικοπέδου, την αγορά επαγγελματικής στέγης ή για την αναχρηματοδότηση μεταφοράς στεγαστικών δανείων που έχουν χορηγηθεί από άλλες τράπεζες.

Το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, ωστόσο, παρέχει ασφάλεια μέχρι η υποθήκη να εξοφληθεί στο σύνολό της. Σε περίπτωση που υπάρξει αδυναμία αποπληρωμής του δανείου, η τράπεζα θα έχει το νομικό δικαίωμα να κατασχέσει το σπίτι και να το πουλήσει, ώστε να ανακτήσει τα ποσά που οφείλονται σε αυτήν. Συνεπώς, το στεγαστικό δάνειο είναι ένα ασφαλές δάνειο, διότι η τράπεζα μέσω κάποιων όρων εξασφαλίζει ότι θα πάρει πίσω τα χρήματα που δάνεισε. [1], [6], [10]

ΣΚΟΠΟΣ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ

Οι σκοποί για τους οποίους κάποιος μπορεί να πάρει ένα στεγαστικό δάνειο και η αντίστοιχη χρήση αυτών συνοψίζονται παρακάτω:

1. Αγορά, ανέγερση, αποπεράτωση, επέκταση, βελτίωση, επισκευή, συντήρηση κατοικίας ή επαγγελματικής στέγης (για ιδιόχρηση ή εκμετάλλευση).
2. Αγορά οικοπέδου που προορίζεται για κατοικία ή επαγγελματική στέγη.
3. Αναχρηματοδότηση στεγαστικών δανείων άλλων τραπεζών.
4. Βελτίωση κοινόχρηστων χώρων, εξωραϊσμό προσόψεων.

Τα κυμαινόμενα στεγαστικά δάνεια είναι μια βασική κατηγορία των στεγαστικών δανείων γιατί βοηθάει τους δανειολήπτες να ακολουθούν τις τάσεις της αγοράς και να μπορούν να εκμεταλλεύονται άμεσα τις αλλαγές των επιτοκίων. Τα κυμαινόμενα επιτόκια συνδέονται άμεσα με το διατραπεζικό επιτόκιο Euribor/Libor.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

- Φυσικά πρόσωπα με ελληνικά υπηκοότητα ή ιθαγένεια (και ομογενείς).
- Υπήκοοι κρατών μελών της Ε.Ε.
- Υπήκοοι κρατών μη μελών της Ε.Ε., αρκεί να μένουν και να φορολογούνται τουλάχιστον 3 χρόνια στην Ελλάδα

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ

Παρακάτω αναφέρονται οι βασικότερες προϋποθέσεις για την χορήγηση ενός στεγαστικού δανείου στον ενδιαφερόμενο:

- Επαρκή οικονομικά στοιχεία δανειολήπτη (επαρκές ατομικό και οικογενειακό εισόδημα, μηνιαία επιβάρυνση, μέγιστο ποσό χρηματοδότησης σε σχέση με τα συνολικά εισοδήματα).
- Πιστοληπτική ικανότητα και φερεγγυότητα δανειολήπτη.
- Εμπράγματα εξασφαλίσεις.
- Θετικό στοιχείο η σταθερή κατοικία για τα προηγούμενα χρόνια, έστω και με ενοίκιο.
- Για κατοίκους εξωτερικού, συχνά ζητείται κάποιος εγγυητής με διεύθυνση στην Ελλάδα.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

Λόγω του μεγάλου ανταγωνισμού μεταξύ των τραπεζών στην χορήγηση στεγαστικών δανείων έχουν δημιουργηθεί πολλές νέες κατηγορίες οι οποίες καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα αναγκών. Οι γενικές κατηγορίες ενός στεγαστικού δανείου παρουσιάζονται παρακάτω. [6]

- **Δάνειο σταθερού αρχικού επιτοκίου**

Στην κατηγορία αυτή τα δάνεια για ένα αρχικό διάστημα, το οποίο συνήθως κυμαίνεται από ένα έως τρία χρόνια, έχουν σταθερό επιτόκιο και σχετικά χαμηλό το οποίο στη συνέχεια μετατρέπεται σε κυμαινόμενο επιτόκιο μέχρις ότου αποπληρωθεί. Σε αυτά τα δάνεια ο δανειολήπτης προστατεύεται από ανοδικές μεταβολές στα επιτόκια με αποτέλεσμα να υπάρχει και καλύτερος οικονομικός προγραμματισμός, ενώ παράλληλα επιτρέπεται η επιλογή της περιόδου του σταθερού επιτοκίου. Ωστόσο, δεν μπορεί να επωφεληθεί από μία πιθανή πτώση των επιτοκίων και είναι δύσκολο να προβλεφθεί με ακρίβεια το κυμαινόμενο επιτόκιο που θα προκύψει με τη λήξη του σταθερού. [6], [16]

- **Δάνειο σταθερού επιτοκίου**

Στην κατηγορία αυτή το επιτόκιο είναι σταθερό καθ' όλη τη διάρκεια του δανείου και είναι περίπου 3-4 μονάδες πιο υψηλό από τις περιπτώσεις δανείων με κυμαινόμενο επιτόκιο. Αφορά στα δάνεια που το επιτόκιο είναι σταθερό καθ' όλη την διάρκεια του δανείου και συνεπώς παραμένει σταθερή και η δόση. Λόγω της σταθερότητας που παρέχεται, δεν υπάρχουν μεταβολές από ενδεχόμενη αύξηση ή μείωση των επιτοκίων στην αγορά. [6], [16]

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΣΤΑΘΕΡΟΥ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ

- Στα στεγαστικά δάνεια με σταθερό επιτόκιο ο πελάτης μπορεί να προφυλαχθεί από πιθανή αύξηση των επιτοκίων.
- Μπορεί ο δανειολήπτης να καθορίσει καλύτερα τον μηνιαίο του προϋπολογισμό. [16]

ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΣΤΑΘΕΡΟΥ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ

- Σε περίπτωση μείωσης των επιτοκίων ο πελάτης δεν μπορεί να επωφεληθεί με την ανάλογη μείωση της δόσης του.

- Σε περίπτωση που ο πελάτης προβεί σε πρόωρη εξόφληση του δανείου του θα επιβαρυνθεί με τον ανάλογο τρόπο.
- Επίσης θεωρείτε αρκετά δύσκολο στο να προβλεφθεί το επιτόκιο που θα επικρατεί στην αγορά μετά την λήξη της σταθερής περιόδου. [16]

- **Δάνειο Κυμαινόμενου επιτοκίου**

Το επιτόκιο είναι κυμαινόμενο καθ' όλη τη διάρκεια του δανείου και είναι συνδεδεμένο στις περισσότερες περιπτώσεις με κάποιο επιτόκιο αναφοράς πλέον ενός περιθωρίου κέρδους που ορίζει η τράπεζα. Σ' αυτή την περίπτωση υπάρχει επιτόκιο το οποίο προσαυξάνεται με το περιθώριο κέρδους της τράπεζας. Επειδή τα περιθώρια κέρδους από τράπεζα σε τράπεζα διαφέρουν γι' αυτό δεν μπορούμε να το προσδιορίσουμε. Σε αυτά τα δάνεια ο δανειολήπτης επωφελείται από τις χαμηλότερες δόσεις σε περιόδους όπου τα επιτόκια έχουν πτωτική πορεία και του επιτρέπεται η πληρωμή πρόσθετων ποσών κάθε χρόνο ούτως ώστε να μειώνονται και οι δόσεις αποπληρωμής. Ωστόσο δεν επιτρέπεται ο ακριβής προϋπολογισμός λόγω συνεχούς μεταβολής των επιτοκίων και σε περιόδους όπου η πορεία των επιτοκίων είναι ανοδική οι δόσεις αποπληρωμής αυξάνονται. [6], [16]

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΥΜΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ

- Οι δόσεις του δανείου είναι χαμηλότερες σε περιόδους που υπάρχουν πτωτικές στάσεις στα επιτόκια.
- Δίνεται η δυνατότητα καταβολής επιπλέον ποσού από την δόση, έτσι ώστε να μειώνεται το κεφάλαιο και συνεπώς και η διάρκεια αποπληρωμής. [16]

ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΥΜΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ

- Είναι δύσκολος ο οικονομικός προϋπολογισμός του δανειζόμενου, λόγω των μεταβολών των επιτοκίων.
- Σε περίπτωση αύξησης των επιτοκίων ο πελάτης θα έχει πιο αυξημένη δόση. [16]

- **Δάνειο σταθερού και κυμαινόμενου επιτοκίου**

Σ 'αυτή την περίπτωση για ένα χρονικό διάστημα το δάνειο εκτοκίζεται με σταθερό επιτόκιο και μετά την λήξη αυτής με κυμαινόμενο επιτόκιο, το οποίο ορίζεται βάσει των δεδομένων που υπάρχουν εκείνη τη δεδομένη στιγμή στην αγορά. Σε περίπτωση που τα επιτόκια έχουν ανοδικές τάσεις, είναι συχνό φαινόμενο η δόση να είναι μεγαλύτερη στην κυμαινόμενη περίοδο σε σχέση με αυτή της σταθερής περιόδου. [6], [16]

ΠΟΡΕΙΑ ΔΑΝΕΙΟΥ ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΧΟΡΗΓΗΣΗ

1. Αίτηση – Δικαιολογητικά
2. Έγκριση κεντρικής μονάδας
3. Νομικός έλεγχος
4. Τεχνικός έλεγχος
5. Καθορισμός ύψους δανείου
6. Υπογραφή σύμβασης
7. Έκδοση απόφασης προσημείωσης
8. Έγκριση αποταμίευσης
9. Καταβολή ποσού

ΕΙΔΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ

Τα ειδικά δάνεια δίνονται σε άτομα ειδικών κατηγοριών όπως οι πυροπαθείς, πλημμυροπαθείς, παλιννοστούντες, δικαιούχους Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, με διάφορες διευκολύνσεις λόγω των συνθηκών. [6]

ΑΝΟΙΧΤΟ ΔΑΝΕΙΟ

Ένα είδος προσωπικού δανείου είναι και το Ανοιχτό Δάνειο. <<Αν χρειάζεστε κάποια χρήματα τα οποία μπορείτε να επιστρέψετε σύντομα και δεν θέλετε να πληρώνετε για μεγάλο χρονικό διάστημα δόσεις και τόκους, τότε μπορείτε αντί του προσωπικού δανείου να πάρετε ένα «ανακυκλούμενο» ή «ανοιχτό» δάνειο. Πρόκειται για ένα σχετικά πρόσφατο προϊόν που προσφέρουν πλέον αρκετές τράπεζες, το οποίο χορηγείται με τις ίδιες προϋποθέσεις όπως τα προσωπικά, διαφοροποιείται όμως από αυτά σε ότι αφορά τον τρόπο πληρωμής του αλλά

και τον τρόπο χρέωσης των τόκων>>. (Σχετικό άρθρο της εφημερίδας ΤΟ ΒΗΜΑ, 15/11/1998) [19]

Στο ανοιχτό δάνειο το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα εγκρίνει ένα ανώτατο πιστωτικό όριο (συνήθως μέχρι 3.000 ευρώ), και ο πελάτης έχει τη δυνατότητα τμηματικών αναλήψεων. Οι πληρωμές του πελάτη μετά από την αφαίρεση των εξόδων και των τόκων του δανείου, προστίθενται στο υπόλοιπο της εγκεκριμένης πίστωσης. Για την αποπληρωμή του ανοικτού δανείου ο πελάτης πρέπει να καταβάλει μία ελάχιστη μηνιαία καταβολή, η οποία περιλαμβάνει μέρος του κεφαλαίου και τόκους, οι οποίοι υπολογίζονται ανάλογα με το ποσό που χρησιμοποιήθηκε (τοκαριθμικός λογαριασμός). Στην περίπτωση του ανοικτού δανείου εκτός της ελάχιστης μηνιαίας καταβολής που είναι υποχρεωμένος να καταβάλει ο δανειολήπτης, μπορεί να καταβάλει επιπλέον όποιο ποσό επιθυμεί και όποτε το επιθυμεί.

Παράδειγμα:

Αν κάποιος έχει ανοιχτό δάνειο με πιστωτικό όριο 3.000€ και αγοράσει πράγματα αξίας 500€, το πιστωτικό όριο είναι πλέον 2.500€. Όταν ο καταναλωτής αποπληρώσει τα 500€, το πιστωτικό όριο επανέρχεται στα 3.000€.

Ανά πάσα στιγμή το οφειλόμενο υπόλοιπο μπορεί να κυμαίνεται από μηδέν έως το μέγιστο πιστωτικό όριο. Αν δεν χρησιμοποιηθεί η ανοιχτή γραμμή πίστωσης συνήθως δεν υφίστανται χρεώσεις, αλλά αν υπάρχει οφειλόμενο υπόλοιπο και δεν αποπληρωθεί, επιπλέον τόκοι υπερημερίας προστίθενται στον επόμενο λογαριασμό.

Το ανοιχτό δάνειο είναι πολύ κοινή πρακτική για την καταβολή μισθοδοσίας από τις επιχειρήσεις που δεν έχουν πάντα τα λειτουργικά έσοδα για να το κάνουν, ειδικά όταν τα λειτουργικά έσοδα είναι εποχιακά ή ποικίλουν από μήνα σε μήνα.

Το ανοιχτό δάνειο ονομάζεται επίσης ανοιχτή γραμμή πίστωσης. Οι πιστωτικές κάρτες και οι υπεραναλήψεις θεωρούνται ανοιχτά δάνεια. [14], [8]

ΦΟΙΤΗΤΙΚΟ ΔΑΝΕΙΟ

Ένα άλλο είδος προσωπικού δανείου μπορεί να θεωρηθεί και το Φοιτητικό Δάνειο. Τα διάφορα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα προσφέρουν σε σπουδαστές η φοιτητές δημοσίων και ιδιωτικών σχολών και ιδρυμάτων φοιτητικά δάνεια με ιδιαίτερους και ποικίλους προνομιακούς όρους σχετικά με την εξόφληση

τους. Το επιτόκιο, το ποσό και ο τρόπος αποπληρωμής διαφέρει ανά χρηματοπιστωτικό ίδρυμα και εξαρτάται από τις ανάγκες του κάθε φοιτητή. Το επιτόκιο των φοιτητικών δανείων ξεκινά από περίπου 6,5% και το ποσό του δανεισμού μπορεί να φτάσει μέχρι και τις 50.000€. Εκτός από το χαμηλό επιτόκιο, δίνεται η δυνατότητα αποπληρωμής των δανείων μετά το τέλος των σπουδών. [8], [18]

Στις περισσότερες Ευρωπαϊκές χώρες τα φοιτητικά δάνεια είναι το πιο διαδεδομένο σύστημα οικονομικής ενίσχυσης των φοιτητών. Πρόκειται όμως για δάνεια που δε χορηγούνται από τράπεζες, αλλά από δημόσιους οργανισμούς. Για παράδειγμα, η υπηρεσία που λειτουργεί στη Μεγάλη Βρετανία, Students Loan Company, χορηγεί οικονομική βοήθεια σε περίπου 1 εκατομμύριο φοιτητές κάθε χρόνο. [18]

ΜΕΤΟΧΟΔΑΝΕΙΑ

Δάνεια τα οποία οι τράπεζες παρέχουν με ενέχυρο μετοχές που διαπραγματεύονται στο Χρηματιστήριο (ΧΑΑ), ή τίτλων όπως τα ομόλογα Δημοσίου. Ο σκοπός τους μπορεί να είναι η αγορά ενός χαρτοφυλακίου μετοχών ή η χρησιμοποίηση ενός υπάρχοντος χαρτοφυλακίου για την απόκτηση ρευστότητας. Το ύψος τους συνήθως τους κυμαίνεται στο 50% της αποτιμώμενης αξίας του εκάστοτε χαρτοφυλακίου και δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 45.000€. [8]

ΥΠΕΡΑΝΑΛΗΨΗ

Η υπερανάληση, γνωστή και ως overdraft, πρόκειται για έναν τρεχούμενο λογαριασμό και σε περίπτωση που κάποιος χρειαστεί κάποια χρήματα μπορεί να ζητήσει από την τράπεζα του να λάβει ένα ποσό, μεγαλύτερο από αυτό που έχει ήδη κατατεθειμένο. Πρόκειται για μια έμμεση μορφή δανεισμού. Για το ποσό αυτό ο πελάτης επιβαρύνεται με τόκους μέχρι τη στιγμή που θα τακτοποιήσει την οφειλή του. Στην περίπτωση αυτή το ποσό αυτό δεν καλύπτεται με δόσεις. Το ανώτατο ποσό που επιτρέπεται να "σηκώσει" από την τράπεζα είναι κατά μέσο όρο περίπου 5.000 – 6.000 ευρώ.

Υπάρχουν περιπτώσεις όπου η υπερανάληση αν και έχει εγκριθεί από την τράπεζα δημιουργεί κάποιες επιφυλάξεις για το τραπεζικό ίδρυμα σχετικά με την άρση αυτής ή όχι. Σε κάθε περίπτωση όμως η τράπεζα είναι υποχρεωμένη να ενημερώσει τον πελάτη σχετικά με την πρόθεση της. Παράλληλα, η υπερανάληση μπορεί να αρθεί και από την πλευρά του πελάτη. Η υπερανάληση αποτελεί και αυτή ένα είδος επισφαλούς δανείου, διότι δεν είναι σίγουρο ότι ο δανειολήπτης θα μπορέσει να επιστρέψει όλο το ποσό και κατά

πόσο εύκολα το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα θα μπορέσει να λάβει πίσω τα χρήματα.

Γίνονται χρηματικές καταθέσεις κεφαλαίου στον τρεχούμενο λογαριασμό και οι οφειλόμενοι τόκοι υπολογίζονται ανάλογα με το ποσό που χρησιμοποιήθηκε και για το διάστημα που χρησιμοποιήθηκε, και συνήθως, λογίζονται κάθε τρίμηνο ή εξάμηνο. Αυτό το όριο ανακυκλώνεται ανά τακτά διαστήματα, συνήθως κάθε χρόνο ή εξάμηνο, και έτσι ο πελάτης έχει τη δυνατότητα να το ξαναχρησιμοποιήσει όποτε το χρειαστεί πάντα όμως, μέχρι το ανώτατο επιτρεπόμενο πιστωτικό όριο. [6], [8], [12]

Παρακάτω ακολουθεί πίνακας με όλα τα επιτόκια υπεραναλήψεων όπως τα παρέχουν οι ίδιες οι τράπεζες στην Τράπεζα της Ελλάδος.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΕΠΙΤΟΚΙΟ ΥΠΕΡΑΝΑΛΗΨΗΣ

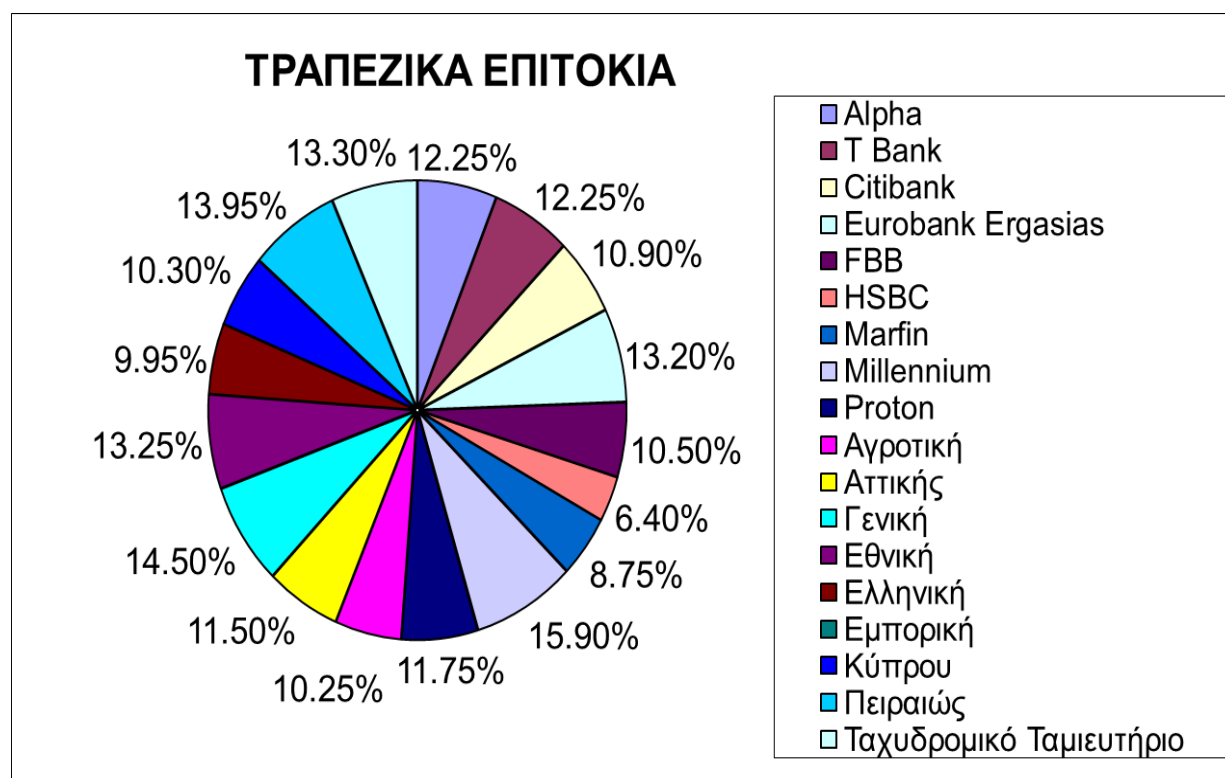
Τράπεζα	Επιτόκιο υπερανάληψης από τρεχούμενο λογαριασμό
Alpha	12,25%
Τ Bank (πρώην Aspis)	12,25%
Citibank	10,90%
Eurobank Ergasias	13,20%
FBB	10,50%
HSBC	6,40%
Marfin	8,75%
Millennium	15,90%
Proton	11,75%
Αγροτική	10,25%
Αττικής	11,50%
Γενική	14,50%
Εθνική	13,25%
Ελληνική	9,95%
Εμπορική	10,10%
Κύπρου	10,30%
Πειραιώς	13,95%
Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο	13,30%

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος (τελευταία ενημέρωση 08/07/2011)

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι σήμερα πολλά μικρότερα τραπεζικά ιδρύματα (π.χ. Αγροτική) έχουν απορροφηθεί από οικονομικά δυνατότερα για αυτό και πολλά από αυτά δεν υπάρχουν πλέον αυτόνομα.

Ωστόσο, είναι σημαντικό να δούμε πως λειτουργούσαν τα επιτόκια της υπερανάλιψης στα ανωτέρω τραπεζικά ιδρύματα.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1: ΕΠΙΤΟΚΙΑ ΥΠΕΡΑΝΑΛΗΨΗΣ

Σύμφωνα με τον πίνακα των επιτοκίων φτιάξαμε μια πίτα που θα μας βοηθήσει να καταλάβουμε ποιο είναι το πιο χαμηλό αλλά και το πιο υψηλό επιτόκιο με τα οποία δανείζει κάθε τραπεζικό ίδρυμα. Έτσι, το αποτέλεσμα από το παραπάνω διάγραμμα είναι ότι η τράπεζα με το χαμηλότερο επιτόκιο είναι η HSBC που δανείζει στους ενδιαφερομένους με ποσοστό 6,40%. Αυτό την κάνει την πιο <<ελκυστική>> τράπεζα για την χορήγηση δανείων με την μορφή της υπερανάλιψης. Αυτό καθιστά πιο εύκολο στους δανειζόμενους να αποπληρώσουν το χρέος τους χωρίς να δημιουργηθεί κάποιο πρόβλημα.

Σε περίπου ίδια χαμηλά επίπεδα βρίσκεται η Marfin, με επιτόκιο 8,75% αλλά και η Ελληνική Τράπεζα με επιτόκιο 9,95%.

Η τράπεζα με το μεγαλύτερο επιτόκιο είναι η Millenium με ποσοστό 15,90%, ένα ποσοστό αρκετά υψηλό για ένα δάνειο σε μορφή υπερανάληψης. Είναι πολύ δύσκολο να την επιλέξει κάποιος που η οικονομική του κατάσταση είναι ασταθής καθώς δεν θα μπορέσει να αποπληρώσει το υπόλοιπο του δάνειο του, η τράπεζα δεν θα παραλάβει τα χρήματα στην ώρα της με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί χρέος που θα δυσκολεύει και τις δυο μεριές. Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να αναφέρουμε ότι δυστυχώς η τράπεζα αυτή προσελκύει ένα πιο εύπορο οικονομικά κοινό αποκλείοντας ένα μεγάλο μέρος του δανειζόμενου κοινού. Σε παρόμοια υψηλά επίπεδα κυμαίνεται και το επιτόκιο της Γενικής Τράπεζας.

Τα υπόλοιπα τραπεζικά ιδρύματα έχουν διαφορές στα επίπεδα των επιτοκίων τους και κατανέμονται σε υψηλά αλλά και πιο χαμηλά για τις εποχές επίπεδα.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΥΠΕΡΑΝΑΛΗΨΗΣ

Συνήθως, υπερανάληψη δικαιούνται όλα τα φυσικά πρόσωπα, μισθωτοί ή ελεύθεροι επαγγελματίες, που υποβάλουν φορολογική δήλωση και έχουν έναν λογαριασμό σε μία τράπεζα. Ωστόσο, τα δικαιολογητικά και οι προϋποθέσεις μίας υπερανάληψης μπορεί να διαφέρουν ανάμεσα στα διάφορα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ

Η πιστωτική κάρτα είναι και αυτή ένας τύπος δανείου, που χρησιμοποιείται για την πληρωμή αγαθών και υπηρεσιών χωρίς να χρειάζεται να καταβληθούν τα χρήματα άμεσα. Ο πάροχος της πιστωτικής κάρτας, δηλαδή η τράπεζα, επιβάλλει ένα συγκεκριμένο μηνιαίο πιστωτικό όριο στον πελάτη, το οποίο και μπορεί να διαθέσει σε αγορές που επιθυμεί.

Η πιστωτική κάρτα έχει τη μορφή μιας πλαστικής κάρτας η οποία φέρει στη μια πλευρά της με ανάγλυφα στοιχεία τον αριθμό μητρώου και το ονοματεπώνυμο του κατόχου της, τη λήξη ισχύος της, καθώς και το πιστωτικό κατάστημα το οποίο τη χορήγησε. Στην άλλη πλευρά συνήθως υπάρχει η μαγνητική ταινία, θέση για την υπογραφή του κατόχου της και ο λογότυπος του οργανισμού που την εξέδωσε.

Επίσης, ο κάτοχος της πιστωτικής κάρτας έχει τη δυνατότητα να κάνει ανάληψη μετρητών από το ΑΤΜ μίας τράπεζας εφόσον και το πιστωτικό υπόλοιπο το επιτρέπει. Υπάρχουν διάφοροι τύποι πιστωτικής κάρτας οι οποίοι και καλύπτουν τις ανάγκες κάθε ξεχωριστού πελάτη. Υπάρχουν για παράδειγμα πιστωτικές κάρτες οι οποίες έχουν:

α) Μηδενικό επιτόκιο αγορών και είναι κατάλληλες για όσους πραγματοποιούν κυρίως αγορές αλλά δεν είναι σε θέση να αποπληρώνουν ολόκληρο το ποσό που έχουν χρησιμοποιήσει στο τέλος κάθε μήνα.

β) Μηδενικό επιτόκιο για μεταφορά υπολοίπου και είναι περισσότερο κατάλληλες για όσους έχουν χρεωστικό υπόλοιπο το οποίο επιβαρύνεται με αυξημένο επιτόκιο.

γ) Αρχικό επιτόκιο μεταφοράς υπολοίπου και είναι για μεγάλο χρονικό διάστημα και εξυπηρετούν όσους επιθυμούν να συγκεντρώσουν τις οφειλές τους με σκοπό να αποπληρώσουν το χρέος τους χωρίς περαιτέρω επιβάρυνση από τους τόκους.

Τέλος είναι και οι πιστωτικές κάρτες οι οποίες: δ) Συμμετέχουν σε προγράμματα επιβράβευσης και αυτές ουσιαστικά επιβραβεύουν τους πελάτες που είναι τυπικοί στις πληρωμές τους μέσω επιστροφής χρημάτων, bonus κ.α.

Οι περισσότερες πιστωτικές κάρτες πλέον, έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιηθούν και στο εξωτερικό διευκολύνοντας έτσι τους πελάτες ενός χρηματοπιστωτικού ιδρύματος, προσδίδοντας παράλληλα ασφάλεια στις συναλλαγές τους. Και η πιστωτική κάρτα θα μπορούσε να θεωρηθεί επισφαλές δάνειο αν και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα εξετάζουν προσεκτικά την οικονομική κατάσταση του δανειολήπτη. Ωστόσο, υπάρχουν κάποια χρηματοπιστωτικά ιδρύματα τα οποία χορηγούν πιστωτικές κάρτες σε φοιτητές και άλλου είδους άτομα ζητώντας μόνο κάποια πολύ βασικά στοιχεία χωρίς να εξετάζουν αν ο δανειολήπτης είναι όντως σε θέση να αποπληρώσει το ποσό.

Ο κάτοχος της πιστωτικής κάρτας πρέπει να αποπληρώσει το χρέος του στον πάροχο (πιστωτή) μέσα σε κάποιο ορισμένο χρονικό διάστημα, το οποίο μπορεί να κυμαίνεται από 1 έως 30 μέρες. Αν δεν το αποπληρώσει, του επιβάλλονται τόκοι υπερημερίας.

Έτσι για παράδειγμα, αν ο κάτοχος έκανε μία αγορά ύψους 1.000 ευρώ και αποπλήρωσε το χρέος στην τράπεζα μέσα στο ορισμένο χρονικό διάστημα, τότε δεν θα χρεωθεί τους τόκους υπερημερίας. Αν όμως δεν το πράξει και μείνει έστω και 1 ευρώ ανεκπλήρωτο μέσα στο ορισμένο χρονικό διάστημα, τότε θα υποχρεωθεί ο πελάτης να πληρώσει τους τόκους από την μέρα που έκανε την αγορά. [6], [15], [22]

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΚΑΡΤΑΣ

Η πιστωτική κάρτα επιτελεί τρεις οικονομικές λειτουργίες:

• **Μέσο πληρωμής** - Συγκεντρώνει τις έννοιες του χρήματος ως μέσο ανταλλαγής, μέτρο αξίας και φορέα αξίας. Βέβαια δεν είναι υποχρεωτικό μέσο πληρωμής, δηλαδή ο κάτοχος δεν υποχρεούται να πληρώσει με την κάρτα αν δεν θέλει. Από την άλλη όμως το κατάστημα είναι υποχρεωμένο να δεχθεί την πιστωτική κάρτα.

• **Μέσο Πίστωσης / Πιστωτική λειτουργία** - Η χρήση ως πιστωτικό μέσο ξεκινά από την στιγμή που γίνεται η αγορά μέσω της κάρτας μέχρι την καταβολή του ποσού (χρέους) στον εκδότη και πάροχο.

• **Εγγυητική λειτουργία** - Έχει να κάνει με την συμφωνία που έχει προηγηθεί ανάμεσα στον εκδότη και την συμβεβλημένη επιχείρηση. [15]

ΕΙΔΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΚΑΡΤΑΣ

Η κάρτα αυτόματων συναλλαγών (Codekarte): Η κάρτα αυτόματων συναλλαγών επιτρέπει στον κάτοχο της ο οποίος τηρεί λογαριασμό καταθέσεων στην εκδότη τράπεζα να διενεργεί μέσω των Αυτόματων Ταμειακών Μηχανών (ΑΤΜ) της εκδότης αναλήψεις ή καταθέσεις ή μεταφορές κεφαλαίων προς και από τον λογαριασμό του. [6]

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΚΑΡΤΑΣ

- Μπορούν να χρησιμοποιηθούν παντού (ηλεκτρονικό εμπόριο, τηλέφωνο, στο εξωτερικό κλπ) ακόμα και σε περίπτωση εκτάκτων και απρόβλεπτων συνθηκών (πχ λόγοι υγείας, απόλυση κλπ).
- Δυνατότητα πληρωμών σε δόσεις.
- Επιστροφή χρημάτων μέσω bonus πόντων επιβράβευσης.
- Απαλλάσσει τον κάτοχο από την ανάγκη μεταφοράς μετρητών.
- Ασφάλεια σε μεγάλες συναλλαγές.
- Ταχύτητα στις συναλλαγές. [15]

ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΚΑΡΤΑΣ

- Πιθανότητα απάτης μέσω της κάρτας από επιτήδειους.
- Κίνδυνος συσσώρευσης υψηλού πιστωτικού χρέους από αλόγιστη χρήση που μπορεί να οδηγήσει σε χρεοκοπία του πελάτη. [15]

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΚΑΡΤΑΣ

Συνήθως, πιστωτική κάρτα μπορούν να λάβουν όλα τα φυσικά πρόσωπα που έχουν μία σταθερή εργασία και ανήκουν στην ηλικία των 22-70. Ωστόσο, τα δικαιολογητικά και οι προϋποθέσεις χορήγησης μίας πιστωτικής κάρτας μπορεί να διαφέρουν ανάμεσα στα διάφορα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. [6]

Με την περιγραφή και των πιστωτικών καρτών τελειώνουν όλες οι κατηγορίες για τα δάνεια των ιδιωτών. Παρακάτω θα αναφέρουμε τα επιχειρηματικά και τα κρατικά δάνεια.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ

Τα επιχειρηματικά δάνεια είναι αυτά τα οποία χορηγούνται από ένα χρηματοπιστωτικό ίδρυμα σε έναν πελάτη, που συνήθως είναι μία μεγάλη επιχείρηση, ή μία μικρομεσαία ή και ελεύθεροι επαγγελματίες. Ένα επιχειρηματικό δάνειο δίνεται προκειμένου να καλυφθούν κάποιες συγκεκριμένες ανάγκες ανάλογα με το είδος του δανειολήπτη. Τα εμπορικά ή επιχειρηματικά δάνεια συχνά αποτελούν ένα από τα πιο σημαντικά περιουσιακά στοιχεία μιας εμπορικής τράπεζας. Μπορούν να είναι εξασφαλισμένα ή μη εξασφαλισμένα, βραχυπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα. Τα δάνεια αυτά περιλαμβάνουν εργασίες όπως προκαταβολές κεφαλαίων, μακροπρόθεσμα δάνεια επιχειρήσεων, γεωργικά δάνεια, και δάνεια προς ιδιώτες για επιχειρηματικούς σκοπούς. [6]

Χαρακτηριστικά στοιχεία ενός επιχειρηματικού δανείου είναι η διάρκεια δανεισμού, η ονομαστική αξία του δανείου, το επιτόκιο, η χρονική περίοδος ανατοκισμού και ο τρόπος αποσβέσεως του. Η ονομαστική αξία του δανείου που χρησιμοποιεί μια επιχείρηση εμφανίζεται στο παθητικό του ισολογισμού της. Το επιτόκιο του δανεισμού συμφωνείται μεταξύ των αντισυμβαλλόμενων για όλη τη διάρκεια του δανεισμού και είναι είτε σταθερό είτε μεταβαλλόμενο. Το σταθερό επιτόκιο δίνει τη δυνατότητα στην επιχείρηση να κάνει άμεσο απολογισμό κατά τη διάρκεια αποσβέσεως του δανείου. Σε περίπτωση της μακροπρόθεσμης πτώσης των επιτοκίων της αγοράς, η επιχείρηση βγαίνει ζημιωμένη, ενώ σε περίπτωση ανόδου η επιχείρηση ωφελείται. Τα μεταβαλλόμενα επιτόκια προσδιορίζονται σε συνάρτηση με άλλα επιτόκια της ελεύθερης αγοράς και συνολικά αποφασίζονται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Σε ένα μεταβαλλόμενο περιβάλλον, η δανειζόμενη επιχείρηση δεν είναι ποτέ σίγουρη για το σύνολο της οφειλής της.

ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ

Τα μακροπρόθεσμα εμπορικά δάνεια έχουν όλο και μεγαλύτερη ζήτηση τα τελευταία χρόνια. Τα εν λόγω δάνεια συνήθως χορηγούνται για την απόκτηση πάγιων στοιχείων του ενεργητικού, όπως και για την ανέγερση εγκαταστάσεων και εξοπλισμού. Τα μακροπρόθεσμα δάνεια συνεπάγονται μεγαλύτερο κίνδυνο από τις βραχυπρόθεσμες προκαταβολές λόγω της διάρκειας του χρόνου πίστωσης. Εξαιτίας του παράγοντα του μεγαλύτερου κινδύνου, τα μακροπρόθεσμα δάνεια είναι συνήθως εξασφαλισμένα και δύναται να απαιτηθεί η απόσβεση τους. Οι συμφωνίες δανείων των εν λόγω πιστώσεων περιέχουν κατά κανόνα περιοριστικές ρήτρες κατά τη διάρκεια της ζωής του δανείου. [26]

ΤΥΠΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

Οι τράπεζες χορηγούν πολλούς διαφορετικούς τύπους εμπορικών ή επιχειρηματικών δανείων. Ανάμεσα στις πιο διαδεδομένες μορφές πίστωσης των επιχειρήσεων είναι οι ακόλουθες χρηματοδοτήσεις:

α) η βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση, με διάρκεια μέχρι ενός έτους και σκοπό την ενδιάμεση χρηματοδότηση, το κεφάλαιο κίνησης και τις έμμεσες χρηματοδοτήσεις,

β) η μεσοπρόθεσμη χρηματοδότηση, με διάρκεια ενός έως τριών ετών και σκοπό τις επενδύσεις παγίων, το κεφάλαιο κίνησης μονιμότερου χαρακτήρα, τις εξαγορές εταιρειών, τις έμμεσες πιστοδοτήσεις και την αναδοχή για αύξηση μετοχικού κεφαλαίου, και

γ) η μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση με διάρκεια πάνω από τρία έτη και σκοπό τις επενδύσεις παγίων, το κεφάλαιο κίνησης μονιμότερου χαρακτήρα, τις έμμεσες πιστοδοτήσεις και τις εξαγορές εταιρειών. [26]

ΧΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

Οι σκοποί για τους οποίους μπορεί να πάρει κάποιος επιχειρηματικά δάνεια αλλά και η χρήση αυτών συνοψίζεται παρακάτω:

- Αγορά οικοπέδου
- Αγορά έτοιμης ή υπό ανέγερση επιχειρηματικής στέγης
- Αποπεράτωση επιχειρηματικής στέγης
- Ανακαίνιση επιχειρηματικής στέγης (βελτιώσεις - προσθήκες - επισκευές)

- Αγορά εμπορευμάτων
- Εξόφληση προμηθευτών [6]

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

Επιχειρηματικό δάνειο δικαιούνται να λάβουν όποιοι πελάτες περιλαμβάνονται σε μία εκ των παρακάτω κατηγοριών:

- Ατομικές Επιχειρήσεις
- Ομόρυθμες Εταιρείες
- Ετερόρυθμες Εταιρείες
- Ανώνυμες Εταιρείες
- Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης

Ωστόσο, σε κάθε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα γίνεται έλεγχος σχετικά με το αν είναι δυνατόν να δοθεί δάνειο σε μία επιχείρηση και οι προϋποθέσεις καθώς και τα χαρακτηριστικά του δανείου συνήθως διαφέρουν. [6]

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ

Ριζικές είναι οι αλλαγές και για τα δάνεια προς μικρές και μεγάλες επιχειρήσεις. Παλαιότερα μια επιχείρηση εξασφάλιζε εύκολα δάνεια χωρίς ιδιαίτερες επεξηγήσεις για τον σκοπό του δανείου, την κατάσταση της επιχείρησης και την ικανότητα αποπληρωμής του δανείου. Στις μέρες μας όμως αυτό δεν ισχύει. Πλέον μια επιχείρηση για να πάρει ένα επιχειρηματικό ή εμπορικό δάνειο πρέπει να πληρεί τις παρακάτω προϋποθέσεις:

α. Ο σκοπός του δανείου να συνάδει με τη δραστηριότητα της εταιρείας. Πλέον δεν δίνονται δάνεια για δραστηριότητες που δεν σχετίζονται με το αντικείμενο της εταιρείας.

β. Εξέταση των πραγματικών αναγκών της επιχείρησης.

γ. Εξετάζεται το αξιόχρεο της επιχείρησης και οι πραγματικές δυνατότητες εξόφλησης του τραπεζικού δανεισμού. Η οικονομική ευρωστία είναι απαραίτητη. Αντίθετα, επιχειρήσεις χωρίς προοπτικές ή που εμφανίζουν υψηλές πιθανότητες να μην αποπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους είναι αδύνατο να αποκτήσουν πρόσβαση σε τραπεζικό δανεισμό.

δ. Τέλος, οι τράπεζες ζητούν πρόσθετες εξασφαλίσεις. Οι πρόσθετες εξασφαλίσεις δεν είναι απαραίτητες για την έγκριση του δανείου, ωστόσο είναι απαραίτητες προκειμένου μια εταιρεία να μπορέσει να λάβει χαμηλό, ανταγωνιστικό επιτόκιο. [22]

Πηγή: <http://www.bankwars.gr/?p=145733>

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Τα επιχειρηματικά δάνεια αποτελούν ένα είδος χρηματοδότησης μίας επιχείρησης. Γενικά, μία εταιρία προκειμένου να ικανοποιήσει κάποιες συγκεκριμένες ανάγκες της επιλέγει μέσα από μία ευρεία ποικιλία τρόπων χρηματοδότησης που δίνονται από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Το δάνειο αποτελεί έναν από αυτούς τους τρόπους. Παρακάτω αναφέρονται ορισμένοι από τους πιο βασικούς τρόπους χρηματοδότησης οι οποίοι είναι διαφορετικής φύσεως από το δάνειο. [6]

LEASING

Η χρηματοδοτική μίσθωση είναι μια σύγχρονη μέθοδος μεσομακροπρόθεσμης χρηματοδότησης επιχειρήσεων και επαγγελματιών για την απόκτηση παγίων στοιχείων, δηλαδή εξοπλισμού και ακινήτων για επαγγελματική χρήση. Με αυτήν ο μισθωτής μισθώνει από μια εταιρεία χρηματοδοτικής μίσθωσης πράγμα κινητό ή ακίνητο για συγκεκριμένη χρονική περίοδο και στο τέλος της περιόδου αυτής μπορεί με μονομερή του δήλωση να το αγοράσει σε προσυμφωνημένο τίμημα (δικαίωμα προαίρεσης, *option*). Το μίσθωμα είναι έτσι υπολογισμένο, ώστε στο διάστημα της μίσθωσης να καλυφθούν τα έξοδα αγοράς και το κέρδος της εταιρείας χρηματοδοτικής μίσθωσης.

Η επιχείρηση επιλέγει τον εξοπλισμό ή το ακίνητο που θεωρεί κατάλληλο για τις ανάγκες του, η εταιρία leasing αγοράζει τον εξοπλισμό αυτόν από τον προμηθευτή ή το ακίνητο από τον ιδιοκτήτη του και στη συνέχεια ενοικιάζει το μεν εξοπλισμό για περίοδο τουλάχιστον τριών χρόνων, το δε ακίνητο τουλάχιστον για δέκα χρόνια. Στο τέλος της μισθωτικής περιόδου, ο μισθωτής μπορεί είτε να εξαγοράσει το πάγιο (εξοπλισμός - ακίνητο) συνήθως έναντι συμβολικού τιμήματος είτε να ανανεώσει τη σύμβαση για ορισμένο χρόνο.

Οι διαδικασίες συνεργασίας μεταξύ του επενδυτή και της εταιρίας leasing είναι απλές και το κόστος αποτελεί αντικείμενο διαπραγμάτευσης. Η έγκριση μιας σύμβασης leasing εξαρτάται από την πιστοληπτική ικανότητα του μισθωτή και το είδος της επένδυσης, αξιολογείται δε με τραπεζικά κριτήρια.

Η σύμβαση leasing για εξοπλισμό δεν επιβαρύνεται με χαρτόσημο. Η αντίστοιχη σύμβαση για ακίνητο καταρτίζεται με συμβολαιογραφική πράξη.

Το **κύριο πλεονέκτημα** της χρηματοδοτικής μίσθωσης σε σχέση με το απλό τραπεζικό δάνειο είναι ο μειωμένος κίνδυνος κακής χρήσης της πίστωσης: αντί ο πιστωτής να καταβάλει χρήματα, τα οποία μπορεί να σπαταληθούν από τον δανειολήπτη σε σκοπούς άσχετους με την επιχείρηση, διακινδυνεύοντας έτσι την επιβίωση και τη φερεγγυότητα της επιχείρησης, με τη χρηματοδοτική

μίσθωση ο πιστωτής αγοράζει ο ίδιος τον εξοπλισμό και είναι εξασφαλισμένος ότι το δάνειο επενδύεται στην επιχείρηση με τρόπο παραγωγικό. [6]

FACTORING

Όλες οι επιχειρήσεις πωλούν τα προϊόντα τα οποία παράγουν ή εμπορεύονται είτε τοις μετρητοίς είτε με πίστωση, κατά ένα μεγάλο ποσοστό. Από την στιγμή κατά την οποία θα γίνει μια πώληση με πίστωση, αυξάνονται οι εισπρακτέοι της λογαριασμοί. Η πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων (Factoring) είναι μία σύμβαση μεταξύ ενός πράκτορα επιχειρηματικών απαιτήσεων, που είναι είτε τράπεζα, είτε ειδική ανώνυμη εταιρεία(συνήθως θυγατρική τράπεζας), και μιας επιχείρησης που ασχολείται με την πώληση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών. Περιεχόμενο της σύμβασης είναι ότι η εταιρεία Factoring αναλαμβάνει να παρέχει στην επιχείρηση του πελάτη της, για το διάστημα που συμφωνείται και έναντι αμοιβής, υπηρεσίες σχετικές με την προεξόφληση, τη λογιστική και νομική παρακολούθηση καθώς και την είσπραξη απαιτήσεων κατά των πελατών της. Οι σημαντικότερες από τις υπηρεσίες είναι οι παρακάτω: Αξιολόγηση της φερεγγυότητας των πελατών της επιχείρησης/πωλητή και κάλυψη του πιστωτικού της κινδύνου Διαχείριση, λογιστική παρακολούθηση και είσπραξη των απαιτήσεων της Χορήγηση χρηματοδότησης. [6], [23]

Με τη σύμβαση επιδιώκονται κυρίως 3 σκοποί:

- **Χρηματοδοτικός:** Ο προμηθευτής μεταβιβάζει στον πράκτορα τις εκκρεμείς απαιτήσεις του από τη διάθεση αγαθών ή υπηρεσιών και ο πράκτορας του καταβάλλει αμέσως το σύνολο ή μέρος των απαιτήσεων, αφού αφαιρέσει το ποσοστό που αντιστοιχεί στον προεξοφλητικό τόκο. Η ρευστοποίηση των απαιτήσεων της επιχείρησης κατά των πελατών της εξασφαλίζει σ' αυτήν ρευστότητα και ευχέρεια οικονομικής κίνησης.
- **Διαχειριστικός:** Ο πράκτορας αναλαμβάνει την παρακολούθηση των χρηματικών απαιτήσεων, την όχληση των οφειλετών, την είσπραξη των απαιτήσεων, ενδεχομένως και τη δικαστική επιδίωξη της είσπραξης, έτσι ώστε ο προμηθευτής να απαλλάσσεται από την απασχόληση και τις δαπάνες που συνδέονται με τις εν λόγω ενέργειες.
- **Εξασφαλιστικός:** Στη σύμβαση συμφωνείται ότι ο πράκτορας θα πιστώσει το λογαριασμό του πελάτη του με το ποσό της απαίτησης, ακόμα και αν δεν μπορέσει να την εισπράξει από τον οφειλέτη. Στην

περίπτωση αυτή, ο πράκτορας αναλαμβάνει τον κίνδυνο του μη εισπράξιμου της απαίτησης. Αυτό σημαίνει ότι, εάν ο πράκτορας δεν μπορέσει να εισπράξει την απαίτηση λόγω αφερεγγυότητας του οφειλέτη, δεν έχει οποιαδήποτε αξίωση κατά του προμηθευτή. [23]

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ

Τα κεφάλαια επιχειρηματικών συμμετοχών (venture capital) ή καινοτόμα κεφάλαια ή κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου είναι ένας τρόπος επένδυσης σε μικρές επιχειρήσεις που ιδρύθηκαν σχετικά πρόσφατα (start-up companies) ή, μεγαλύτερες, που είναι σε ένα ώριμο στάδιο. Venture capitalist (VC) είναι το νομικό ή φυσικό πρόσωπο, που κάνει τέτοιες επενδύσεις. Venture capital fund είναι το συνολικό επενδυτικό κεφάλαιο, συνήθως από μία ομάδα επενδυτών (partnership), των οποίων, οι αποφάσεις, ενέχουν μεγάλο κίνδυνο. Οι ετερόρρυθμοι εταίροι (limited partners) είναι τα άτομα ή οι οργανισμοί που χρηματοδοτούν το συνολικό επενδυτικό κεφάλαιο. Οι ομόρρυθμοι εταίροι (general partners) είναι οι venture capitalists που διαχειρίζονται αυτά τα funds και κάνουν τις επενδύσεις.

Οι εταιρίες που επιζητούν venture capitals ενέχουν μεγάλο κίνδυνο και τα κεφάλαια αυτά είναι η μόνη τους δυνατότητα για χρηματοδότηση, αφού, λόγω του κινδύνου αυτού δεν μπορούν να χρηματοδοτηθούν από «παραδοσιακές» πηγές, όπως τα δάνεια από τράπεζες. Οι εταιρίες που επιλέγονται, συνήθως ασχολούνται με υπό-κλάδους της τεχνολογίας, αν και αυτό δεν είναι κανόνας όπως πολλοί πιστεύουν. Επίσης, οι venture capitalists ίσως να έχουν διαφορετικές εντυπώσεις για μία εταιρία που τους παρουσιάζεται. Κάποιοι ίσως να ενδιαφέρονται μόνο για τεχνολογικού περιεχομένου εταιρίες, άλλοι μόνο για start-up εταιρίες κλπ.

Η συνεισφορά των VC's γίνεται είτε ,αποκλειστικά, μέσω αύξησης μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας, επομένως αποκτούν ένα ποσοστό του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας είτε, εν μέρει, με δάνειο, το οποίο, όταν η εταιρία ξεπεράσει κάποιο επίπεδο κινδύνου, μετατρέπεται σε επιπρόσθετο ποσοστό στο μετοχικό κεφάλαιο της (τέτοιος τύπος στρατηγικής χρηματοδότησης συχνά υιοθετείται από θυγατρικές εταιρίες venture capital τραπεζών). Προσθήκη σε αυτά αποτελεί η εξουσία που αποκτούν στην λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων, κάτι το οποίο από κάποιους επιχειρηματίες μπορεί να θεωρηθεί θετικό (με το σκεπτικό ότι οι VC's έχουν πείρα και τα

κατάλληλα μέσα για να ενδυναμώσουν το management και άλλες πτυχές της επιχείρησης) και από άλλους αρνητικό (με το σκεπτικό ότι τους ενοχλούν στην δουλειά τους). Συνέπεια αυτού και βασικό χαρακτηριστικό των venture capitalists, είναι ότι στοχεύουν στην μακροπρόθεσμη σταθερότητα και βιωσιμότητα της επιχείρησης και όχι σε βραχυπρόθεσμα αποτελέσματα. [6], [24]

ΚΡΑΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ

Ανάλογα με τις εκάστοτε παγκόσμιες οικονομικές καταστάσεις, σε περιόδους ύφεσης της οικονομίας μίας χώρας υπάρχει η περίπτωση η συγκεκριμένη χώρα να ζητήσει την χορήγηση δανείου από μία άλλη χώρα ή από έναν φορέα εκτός ή εντός των συνόρων της. Αντίστοιχα, μπορεί μία χώρα να χορηγήσει δάνειο σε μία άλλη, εφόσον η οικονομική κατάσταση μπορεί να υποστηρίξει μία τέτοια ενέργεια.

Σε περίπτωση που μία χώρα δανειστεί από μία άλλη τότε θα πρέπει να δεχτεί και κάποιους όρους όπως για παράδειγμα εισαγωγή προϊόντων από την χώρα που δανείζει ή ενέργειες άλλης φύσεως που θα φέρνουν σε πλεονεκτική θέση την χώρα "δανειστή". [6]

ΑΠΟΣΒΕΣΗ ΔΑΝΕΙΟΥ

ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΔΑΝΕΙΟΥ

Η απόσβεση ενός δανείου αποτελεί ουσιαστικά την εξόφληση του και μπορεί να γίνει ενδεικτικά με έναν από τους παρακάτω τρόπους:

- Καταβολή ολόκληρου του ποσού συμπεριλαμβανομένων των τόκων στο τέλος της περιόδου δανεισμού. Εδώ, ο οφειλέτης καταβάλει ολόκληρο το ποσό στο τέλος της περιόδου δανεισμού και συμφωνείται έπειτα ο τρόπος πληρωμής των τόκων. Σε περίπτωση που η χρονική διάρκεια του δανεισμού είναι σχετικά μικρή τότε οι τόκοι είτε παρακρατούνται τη στιγμή του δανεισμού είτε πληρώνονται και με την εξόφληση του κεφαλαίου.
- Καταβολή σταθερών δόσεων του κεφαλαίου σε ίσα χρονικά διαστήματα συμπεριλαμβανομένων και των τόκων του ανεξόφλητου ποσού
Σε αυτήν την περίπτωση, οι δόσεις καταβάλλονται ανά ίσα χρονικά διαστήματα (πχ ανά έτος) και μαζί καταβάλλονται και οι τόκοι του ανεξόφλητου κεφαλαίου.

- Καταβολή ίσων τοκοχρεολυτικών δόσεων. Στη τελευταία περίπτωση, ο δανειζόμενος καταβάλλει ένα σταθερό ποσό, με τη μορφή τοκοχρεολυτικής δόσεως, στο τέλος της περιόδου ανατοκισμού και μέχρι να λήξει η διάρκεια δανεισμού. Η συγκεκριμένη τοκοχρεολυτική δόση αποτελείται από το αυξανόμενο μερίδιο κεφαλαίου και από ένα παραλλήλως μειούμενο μερίδιο τόκων. [6]

ΑΝΑΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ ΔΑΝΕΙΟΥ

Υπάρχουν ορισμένες περιπτώσεις στις οποίες ο δανειζόμενος δεν είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του, ειδικά σε περιόδους όπου τα επιτόκια είναι υψηλά. Πριν λοιπόν οδηγηθεί στην χρεοκοπία, είναι δυνατόν να επαναδιαπραγματευθεί το χρέος του προς τις τράπεζες και να καταλήξει σε μία ειδική συμφωνία προκειμένου να μπορέσει να αποπληρώσει. [6]

ΕΠΙΣΠΕΥΣΗ ΕΞΟΦΛΗΣΗΣ ΔΑΝΕΙΟΥ

Αντίθετα με την επαναδιαπραγμάτευση ενός δανείου, εδώ ο δανειζόμενος έχει τη δυνατότητα να επισπεύσει την πληρωμή του οφειλόμενου ποσού. Τη συγκεκριμένη περίπτωση τη συναντάμε σε περιόδους υποχωρήσεως των επιτοκίων και εξαρτάται πάντα από τους όρους του συμβολαίου του δανείου. [6]

ΚΑΤΑΧΡΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΑΝΕΙΣΜΟ

Ο επιθετικός δανεισμός είναι μία μορφή κατάχρησης στη χορήγηση των δανείων. Περιλαμβάνει συνήθως τη χορήγηση ενός δανείου, προκειμένου να τεθεί ο δανειζόμενος σε θέση που μπορεί κάποιος να τον εκμεταλλευτεί ή να αποκτήσει πλεονέκτημα έναντι αυτού. Όταν ο δανειστής δεν έχει εγκριθεί, θα μπορούσε να θεωρηθεί ως τοκογλύφος.

Η τοκογλυφία είναι μια διαφορετική μορφή κακοποίησης, όπου ο δανειστής χρεώνει υπερβολικούς τόκους. Σε διάφορες χρονικές περιόδους και πολιτισμούς το αποδεκτό επιτόκιο ήταν διαφορετικό, από καθόλου μέχρι και απεριόριστο. Ορισμένες επιχειρήσεις πιστωτικών καρτών, μάλιστα, σε κάποιες χώρες, έχουν κατηγορηθεί από οργανώσεις καταναλωτών για χορήγηση δανείων με υπέρογκα επιτόκια και παραγωγή χρημάτων από αυτές τις επιδόλαιες «πρόσθετες δαπάνες».

Καταχρήσεις μπορεί επίσης να πραγματοποιηθούν με τη μορφή του πελάτη να εκμεταλλεύεται το δανειστή από τη μη εξόφληση του δανείου ή την προσπάθεια εξαπάτησης του δανειστή. [6]

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΚΟΚΚΙΝΑ ΔΑΝΕΙΑ

Κόκκινα Δάνεια: είναι τα δάνεια αυτά που οι δανειολήπτες αδυνατούν να καταβάλουν τις δόσεις τους.

Για παράδειγμα λέμε ότι έχουμε 10.000 κόκκινα δάνεια. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι 10.000 άτομα που πήραν δάνειο, έχουν σταματήσει να πληρώνουν τη δόση του. Αυτό όπως είναι λογικό συμβαίνει όταν ο δανειζόμενος δεν καταφέρνει να συγκεντρώσει τα λεφτά της δόσης κάθε μήνα (πχ δεν έχει δουλειά). [7]

Πηγή: <http://ti-einai.gr/kokkina-daneia/>

ΛΟΓΟΙ ΑΥΞΗΣΗΣ ΤΩΝ ΚΟΚΚΙΝΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

<<Όταν ξεκίνησε η κρίση, η Ελλάδα είχε το χαμηλότερο συνολικό (δημόσιο και ιδιωτικό) χρέος μεταξύ πολλών χωρών της Ευρωζώνης, καθώς επίσης τον υγιέστερο ιδιωτικό τομέα από χρηματοοικονομικής πλευράς, αφού τόσο οι τράπεζες, όσο και τα νοικοκυριά είχαν πολύ χαμηλά χρέη. Με εντολή όμως των δανειστών, ο ιδιωτικός τομέας της χώρας βυθίστηκε στα κόκκινα νούμερα για τους εξής κυρίως λόγους:

1. Αφενός μεν λόγω της ύφεσης που επιβλήθηκε, σε συνδυασμό με τους υπερβολικούς φόρους, λόγω των οποίων χρεοκόπησαν χιλιάδες μικρομεσαίες επιχειρήσεις, αυξήθηκε κατακόρυφα η ανεργία και μειώθηκαν βίαια οι μισθοί, οπότε τα νοικοκυριά αδυνατούσαν να πληρώσουν τις υποχρεώσεις τους, ενώ κατέρρευσαν παράλληλα οι αξίες των περιουσιακών τους στοιχείων (ακίνητα, οικόπεδα κλπ.)
2. Αφετέρου λόγω του εγκληματικού PSI (ανάλυση), της διαγραφής των απαιτήσεων των τραπεζών από το κράτος δηλαδή, από το οποίο χρεοκόπησε ο χρηματοπιστωτικός τομέας της χώρας μας, με αποτέλεσμα να αδυνατεί να δανείσει την πραγματική οικονομία, καθώς επίσης να χρειασθεί νέα κεφάλαια, οπότε να μεταβιβασθεί ουσιαστικά η ιδιοκτησία των τραπεζών στο ΤΧΣ.

Στη συνέχεια η κατάσταση επιδεινώθηκε ραγδαία, αφού ουσιαστικά επιλέχθηκε η <<χρεοκοπία με δόσεις>>, με τα κόκκινα δάνεια των τραπεζών να εκτοξεύονται στα ύψη, έχοντας πλησιάσει σήμερα τα 70 δις ευρώ ή το 40% του ΑΕΠ>>. [27]

Πηγή: <http://www.analyst.gr/2014/07/12/10570/>

Η Τράπεζα της Ελλάδος για την αντιμετώπιση των Κόκκινων Δανείων σύνταξε έναν Κώδικα ώστε να μπορέσει να εξαλείψει όσο γίνεται περισσότερο το πρόβλημα αυτό. Μέσα στον Κώδικα αυτό υπάρχουν κομμάτια που είναι πολύ σημαντικό να αναφέρουμε για να καταλάβουμε πως πρέπει να λειτουργεί κάθε τραπεζικό ίδρυμα απέναντι στους <<Κόκκινους Πελάτες>> του.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ, ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Κάθε ίδρυμα που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα, οφείλει:

(α) Να θεσπίσει λεπτομερώς καταγεγραμμένη **Διαδικασία Επίλυσης Καθυστερήσεων** (στο εξής Δ.Ε.Κ.), με κατηγοριοποίηση δανείων και δανειοληπτών, κατάλληλη για την τήρηση του παρόντος Κώδικα, στην οποία εντάσσεται απαραίτητως και λεπτομερώς καταγεγραμμένη **Διαδικασία Εξέτασης Ενστάσεων** (στο εξής Δ.Ε.Ε.).

(β) Να διασφαλίζει ότι η Δ.Ε.Κ. επιτρέπει χειρισμό κάθε μεμονωμένης περίπτωσης δανειολήπτη, αξιοποιώντας κάθε διαθέσιμη πληροφόρηση.

(γ) Να λαμβάνει όλα τα απαιτούμενα μέτρα για τη διασφάλιση των κανόνων διαφάνειας και κατάλληλης ενημέρωσης του δανειολήπτη.

(δ) Να συστήσει Επιτροπή Ενστάσεων από τουλάχιστον τρία ανώτερα στελέχη. Η Επιτροπή Ενστάσεων θα πρέπει να υποστηρίζεται από επαρκείς πόρους (υποδομή και προσωπικό). Τόσο τα μέλη της Επιτροπής όσο και το ανθρώπινο δυναμικό της είναι ανεξάρτητα από τις λειτουργίες χορήγησης, έγκρισης και ελέγχου πιστοδοτήσεων, καθώς και από τη λειτουργία διαχείρισης κινδύνων. Τουλάχιστον ένα μέλος της Επιτροπής Ενστάσεων είναι ανεξάρτητο και από τη Μονάδα Διαχείρισης Καθυστερήσεων του ιδρύματος. Σε κάθε περίπτωση που η Επιτροπή Ενστάσεων εξετάζει συγκεκριμένη ένσταση, για την οποία μέλος της θεωρεί ότι υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων μεταξύ αυτού και του δανειολήπτη ή αυτού και του ιδρύματος, οφείλει να το δηλώσει εγγράφως και να ζητήσει να αντικατασταθεί ή να απέχει από τη λήψη απόφασης επί της συγκεκριμένης ένστασης.

(ε) Να διαθέτει προσωπικό, σε επαρκή αριθμό, ανάλογα με τον αριθμό εξυπηρετούμενων πελατών σε κάθε κατάσταση, με κατάλληλη κατάρτιση, δεξιότητες και επικοινωνιακές ικανότητες για να χειρίζεται αποτελεσματικά περιπτώσεις που εμπίπτουν στον Κώδικα. Προς το σκοπό αυτό, το ίδρυμα σχεδιάζει κατάλληλα προγράμματα εκπαίδευσης/επιμόρφωσης.

(στ) Το προσωπικό της ως άνω περίπτωσης (ε) θα πρέπει να εντάσσεται οργανικά στη Λειτουργία Διαχείρισης Καθυστερήσεων, υποκείμενο στις απαιτήσεις ανεξαρτησίας που θέτει η ΠΕΕ. (Σχετικό άρθρο από την Έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδος) [28]

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

1. Κάθε ίδρυμα προβαίνει, κατ' ελάχιστον, στα εξής:

(α) Θεσπίζει λεπτομερώς καταγεγραμμένες πολιτικές και διαδικασίες επικοινωνίας για τις περιπτώσεις που καλύπτει ο Κώδικας.

(β) Τυποποιεί στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό το περιεχόμενο της σχετικής επικοινωνίας, επιδιώκοντας να είναι αυτό σαφές, διαφωτιστικό, ορθό και εύληπτο.

(γ) Προσαρμόζει τη συχνότητα και το περιεχόμενο της επικοινωνίας, αναλόγως του χρόνου καθυστέρησης.

(δ) Διασφαλίζει ότι κάθε επικοινωνία με τον δανειολήπτη πραγματοποιείται έγκαιρα.

(ε) Διασφαλίζει ότι η επικοινωνία διεξάγεται με ειλικρίνεια και πνεύμα καλής συνεργασίας, ενθαρρύνοντας τη νέα επικοινωνία.

(στ) Διασφαλίζει ότι η επικοινωνία με τον δανειολήπτη γίνεται σε λογικές ώρες, εκτός εάν έχει συμφωνηθεί διαφορετικά.

(ζ) Τηρεί τις αρχές της εμπιστευτικότητας και της προστασίας των προσωπικών δεδομένων του δανειολήπτη.

(η) Ενημερώνει εγκαίρως τον δανειολήπτη, εγγράφως, τόσο για την τυχόν ανάθεση σε οποιονδήποτε διαμεσολαβητή ή άλλο τρίτο πρόσωπο να ενεργεί κατ' εντολή και για λογαριασμό του ιδρύματος όσο και για το περιεχόμενο και τους όρους ανάθεσης.

(θ) Μεριμνά για την κατάλληλη εκπαίδευση των αρμόδιων υπαλλήλων, προκειμένου να διασφαλιστεί επικοινωνία σε υψηλό επαγγελματικό επίπεδο.

(ι) Διαθέτει χωριστά σημεία επικοινωνίας για την υποδοχή ερωτημάτων, την παραλαβή δηλώσεων, εγγράφων και δικαιολογητικών καθώς και για τη διεξαγωγή της επικοινωνίας, ειδικά για της ανάγκες εφαρμογής του παρόντος Κώδικα.

(ια) Παρέχει ενημερωτικό υλικό σε έντυπη και σε ηλεκτρονική μορφή σε διακριτή ενότητα στο διαδικτυακό τόπο του ιδρύματος, ειδικά για τα δάνεια σε καθυστέρηση, εύκολα προσβάσιμη, διαμορφωμένη σε περιβάλλον «φιλικό» προς τον δανειολήπτη, συμπεριλαμβανομένου και του Ενημερωτικού Φυλλαδίου της.

2. Κάθε ίδρυμα διαθέτει «Ενημερωτικό Φυλλάδιο προς τους Δανειολήπτες με οικονομικές δυσχέρειες», σε απλή γλώσσα. Το ανωτέρω Ενημερωτικό Φυλλάδιο καθίσταται διαθέσιμο τόσο σε έντυπη μορφή (απαραιτήτως στα καταστήματα του ιδρύματος και μέσω ταχυδρομικής αποστολής, κατ' ελάχιστον όπου προβλέπεται ρητά στον Κώδικα αλλά και κατά την κρίση του ιδρύματος ανεξαρτήτως ρητής πρόβλεψης στον Κώδικα) όσο και σε ηλεκτρονική μορφή στο διαδικτυακό τόπο του ιδρύματος.

3. Κάθε ίδρυμα οφείλει να διαθέτει τόσο σε κάθε κατάστημά του (σε έντυπη μορφή) όσο και στο διαδικτυακό τόπο του (σε ηλεκτρονική μορφή) την Τυποποιημένη Οικονομική Κατάσταση. (Σχετικό άρθρο από την Έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδος) [28]

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΕΩΝ (Δ.Ε.Κ.)

Κάθε ίδρυμα εφαρμόζει τα ακόλουθα στάδια κατά το χειρισμό δανειοληπτών που παρουσιάζουν καθυστερήσεις, καθώς και σε περιπτώσεις με ενδείξεις πιθανής καθυστέρησης:

Στάδιο 1: Επικοινωνία με τον δανειολήπτη.

Στάδιο 2: Συγκέντρωση οικονομικών και άλλων πληροφοριών.

Στάδιο 3: Αξιολόγηση των οικονομικών στοιχείων.

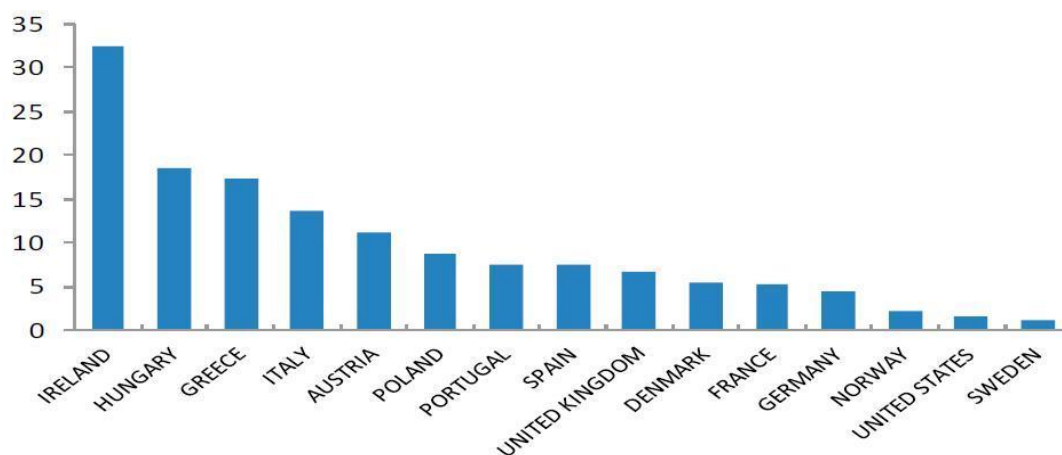
Στάδιο 4: Πρόταση των κατάλληλων λύσεων στον δανειολήπτη.

Στάδιο 5: Διαδικασία εξέτασης ενστάσεων. [28]

Πηγή: <http://www.money-money.gr/news/to-plires-kimeno-tou-kodika-deontologia-tis-trapezas-tis-ellados-gia-ta-kokkina-dania/696>

Στην συνέχεια παραθέτουμε ένα διάγραμμα σχετικά με το ποσοστό των δανείων σε καθυστέρηση ως ποσοστό του συνόλου των δανείων για 15 Χωρών.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2: ΠΟΣΟΣΤΟ ΔΑΝΕΙΩΝ ΣΕ 15 ΧΩΡΕΣ

Πηγή: IMF [pdf], Country Report No. 13/67, "European Union: Publication of Financial Sector Assessment Program Documentation—Technical Note on Progress with Bank Restructuring and Resolution in Europe", Μάρτιος 2013.

Με μια γρήγορη ματιά η Ιρλανδία βρίσκεται στην υψηλότερη θέση των Κόκκινων Δανείων, με ακόλουθους την Ουγγαρία και την Ελλάδα. Διαπιστώνουμε ότι οι δύο τελευταίες κυμαίνονται στα ίδια σχετικά επίπεδα που όμως είναι υψηλά. Σε πολύ χαμηλό επίπεδο βρίσκονται οι ΗΠΑ και η Σουηδία δείχνοντας μας έτσι ότι η οικονομική κατάσταση και των δυο χωρών βρίσκεται σε άριστη κατάσταση.

Οι λόγοι για τους οποίους στην Ελληνική οικονομία τα κόκκινα δάνεια (Non Performing Loans, NPL) εκτινάσσονται τόσο υψηλά, είναι πέντε:

- α) χαμηλή εσωτερική ζήτηση,
- β) περιορισμένη ρευστότητα της οικονομίας και η γενικότερη τάση απομόχλευσης του τραπεζικού τομέα,
- γ) αυξημένη ανεργία,
- δ) διόγκωση των υποχρεώσεων του δημόσιου τομέα και
- ε) προβληματικές δανειοδοτήσεις. [29]

Πηγή: <http://indeepanalysis.gr/?q=node/1195>

Ας επικεντρωθούμε όμως περισσότερο στην Ελλάδα. Παρακάτω ακολουθεί ένα διάγραμμα για τα Κόκκινα Δάνεια της Ελλάδας από το 2007 έως και το 2014.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3: ΠΟΣΟΣΤΑ ΚΟΚΚΙΝΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ ΑΠΟ ΤΟ 2007 ΕΩΣ ΤΟ 2014

Το παραπάνω διάγραμμα απεικονίζει την ανοδική πορεία των Κόκκινων Δανείων στο χρονικό διάστημα 2007 έως 2014. Διαπιστώνουμε ότι τις δυο πρώτες χρονιές (2007-2008) τα ποσοστά των Δανείων είναι σχετικά χαμηλά με μικρή αύξηση από το 2007 στο 2008 μόλις στο 0,2%. Από το 2009 έως και το 2014 η πορεία είναι ανοδική και από το 7,6% που ήταν το 2009 εκτινάσσεται στο 35,9% το 2014. Η αύξηση αυτή οφείλεται στην οικονομική κατάσταση που βιώνει η χώρα μας, δηλαδή την οικονομική κρίση που εμφανίστηκε το 2010 και αύξησε ακόμα περισσότερο τα ποσοστά των Κόκκινων Δανείων.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4: ΚΟΚΚΙΝΑ ΔΑΝΕΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Σήμερα, το ύψος των <<Κόκκινων Δανείων>> φτάνει τα 77 δις ευρώ. Από αυτό το σύνολο τα επιχειρηματικά δάνεια καταλαμβάνουν το μεγαλύτερο μέρος με 42 δις ευρώ. Ακολουθούν τα στεγαστικά με 25 δις ευρώ και τα καταναλωτικά δάνεια με 10 δις ευρώ. Ως συμπέρασμα καταλήγουμε ότι οι επιχειρήσεις πλέον αδυνατούν να πληρώσουν τις δόσεις των δανείων που πήραν για την κάλυψη των αναγκών τους επιβαρύνοντας έτσι την οικονομία της χώρας και ενισχύοντας τα Κόκκινα Δάνεια. Αυτό οφείλεται κυρίως στην οικονομική κρίση που μαστίζει την χώρα μας καθώς πολλές επιχειρήσεις ανοίγουν χωρίς όμως οι ιδιοκτήτες να καταλαβαίνουν ότι η αγοραστική δύναμη έχει μειωθεί σημαντικά. Ένα άλλο θέμα που βρίσκεται στο επίκεντρο αυτού του προβλήματος είναι η βιωσιμότητα των επιχειρήσεων, δηλαδή βλέπουμε ότι τα επίπεδα της κερδοφορίας είναι χαμηλά με αποτέλεσμα οι επιχειρήσεις να μην μπορούν να διατηρηθούν μέσα στον χρόνο. Η οικονομική κατάσταση ευθύνεται και για το ύψος των στεγαστικών δανείων καθώς οι δανειολήπτες αδυνατούν να καταβάλλουν τις μηνιαίες δόσεις. Ένας σημαντικός παράγοντας είναι το χαμηλό διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών και η ανεργία καθώς ένα αρκετά μεγάλο μέρος του πληθυσμού τα βιώνει και έτσι αδυνατεί να πληρώσει το χρέος του στα πιστωτικά ιδρύματα. Τα καταναλωτικά δάνεια είναι χορηγήσεις με μηδενικές έως καθόλου εξασφαλίσεις και οι τράπεζες στην προσπάθεια να ανακτήσουν το κεφάλαιο

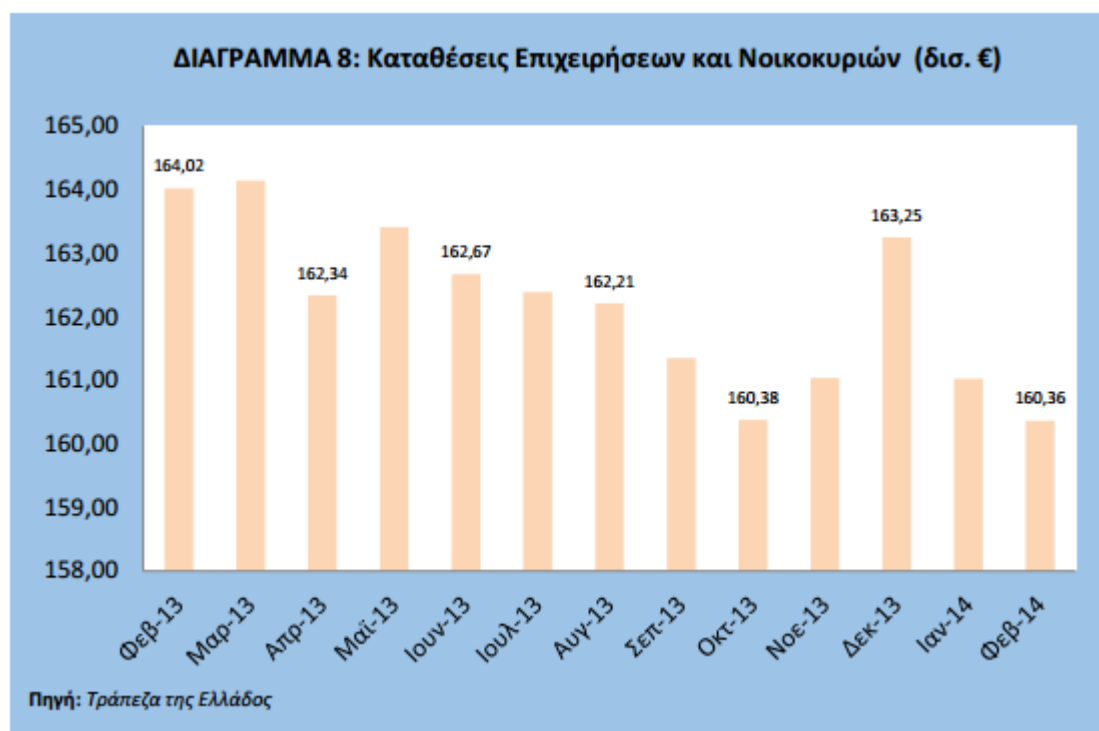
προχωρούν σε διάφορες ρυθμίσεις που σε πολλές περιπτώσεις διπλασιάζουν το αρχικό κεφάλαιο. Αυτό δημιουργεί ακόμη μεγαλύτερη αδυναμία πληρωμής των δόσεων από τους δανειολήπτες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

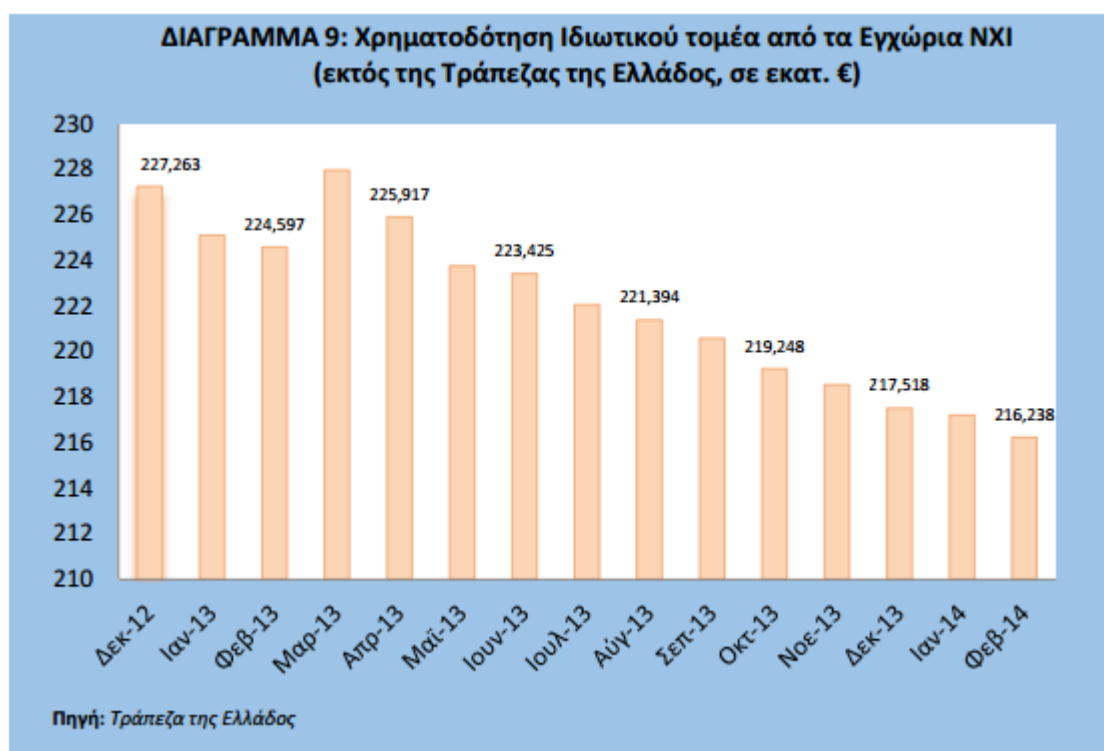
ΣΧΕΣΗ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ-ΔΑΝΕΙΩΝ

Φυσική απόρροια της οικονομικής κρίσης είναι η μείωση του εισοδήματος και σε πολλές περιπτώσεις η ύπαρξη μηδενικών εισοδημάτων, αποτέλεσμα των μειωμένων μισθών και της ανεργίας αντίστοιχα. Η δημοσιονομική αυτή κρίση αντανακλάται επίσης και στις μειωμένες συντάξεις και επιδόματα καθώς και στις φορολογικές υποχρεώσεις με τις οποίες βρίσκονται αντιμέτωπα τα νοικοκυριά και οι επιχειρήσεις. Όμως το ύψος του διαθέσιμου εισοδήματος είναι και αυτό που καθορίζει τις ιδιωτικές καταθέσεις και κατ' επέκταση και την χρηματοδότηση του ιδιωτικού τομέα, κοινώς την διάθεση δανείων σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά.

Έτσι λοιπόν όπως φαίνεται στο παρακάτω διάγραμμα οι καταθέσεις των επιχειρήσεων και νοικοκυριών παρουσιάζουν συνεχή μείωση από τον Δεκέμβριο του 2013. Ειδικότερα, οι καταθέσεις του ιδιωτικού τομέα στις εγχώριες τράπεζες ανήλθαν τον Φεβρουάριο 2014 στα € 160,36 δισ. μειωμένες κατά € 2,89 δισ σε σχέση με το επίπεδο Δεκεμβρίου 2013 που διαμορφώθηκαν στα € 163,25 δισ .

Συνολικά, η καθαρή ροή της χρηματοδότησης προς τον ιδιωτικό τομέα ήταν αρνητική κατά € 8,3 δισ. έναντι του ίδιου μήνα του προηγούμενου έτους. Τα δάνεια στην Ελλάδα για το μήνα Φεβρουάριο του 2014 διαμορφώθηκαν στα € 216,2 δισ. μειωμένα κατά 0,44% σε σχέση με τον Ιανουάριο και κατά 4,85% σε σχέση με το Δεκέμβριο του 2012. Από το σύνολο των δανείων του Φεβρουαρίου τα € 102,3 δισ. αφορούν επιχειρηματικά δάνεια και € 100,3 δισ. δάνεια προς νοικοκυριά. Από τα δάνεια προς τα νοικοκυριά τα € 28,2 δισ. αφορούν καταναλωτικά και € 70,8 δισ. στεγαστικά.

Τα δάνεια μπορεί να συμβάλουν αρνητικά στην κοινωνική ευημερία μόνο στη περίπτωση όπου η αποπληρωμή τους καθίσταται αδύνατη από πλευράς των ιδιωτών. Υπό αυτές τις συνθήκες και σε καταστάσεις μακροχρόνιου χρέους στην τράπεζα, η οριστική διευθέτηση των δανείων γίνεται κατά κύριο λόγο με την απόκτηση της κυριότητας ή της χρήσης του ακινήτου, έτσι η τράπεζα παύει τις απαιτήσεις της. Σημειωτέον ότι σε περίπτωση που γίνει πλειστηριασμός του ακινήτου και το τίμημα δεν καλύπτει την οφειλή, η τράπεζα συνεχίζει να απαιτεί το ποσό και μάλιστα εντόκως. Όσο αφορά τον κόσμο των επιχειρήσεων και τα επιχειρηματικά δάνεια προβλέπεται λειτουργική αναδιάρθρωση αλλά και συμφωνίες ανταλλαγής χρέους με μετοχικό κεφάλαιο. Σε κάθε περίπτωση ο δανειζόμενος πέρα της επιβάρυνσης της μηνιαίας δόσης, σε περιόδους οικονομικά ασταθείς και κρίσεως έχει να αντιμετωπίσει και την ανασφάλεια που προκαλεί η απώλεια περιουσίας ή μετοχικού κεφαλαίου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΙΒΛΙΑ

1. Αγγελάκης Μ. (2005), «Τραπεζικές χρηματοδοτήσεις εμπλοκές», σελ. 37.
2. Βασίλης Πολυμένης, Σύγχρονη Χρηματοοικονομική Ανάλυση, Εκδόσεις Σοφία
3. Δρ Γεώργιος Χρ. Δασκάλου, Χρηματοδότηση Επιχειρήσεων (Χρηματιστική Διαχείριση Επενδύσεων), Σύγχρονη Εκδοτική, Αθήνα 1999, Β' Έκδοση
4. Λιαρκοβάς Γ. Παναγιώτης, Ρεπούσης Σπύρος, <<Κρίση, Δανεισμός και Χρεοκοπία>>, Ελληνικές και Διεθνείς Εμπειρίες

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

5. <http://el.wikibooks.org/wiki>
6. <http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%94%CE%AC%CE%BD%CE%B5%CE%B9%CE%BF>
7. <http://ti-einai.gr/kokkina-daneia/>
8. http://virvilis.gr/banking/katanalotika_daneia-bank-article_cat-7.html
9. http://virvilis.gr/banking/stegastika_daneia-bank-article_cat-4.html
10. <http://www.bankwars.gr>
11. <http://www.economist.gr/index.php/2012-02-09-11-16-57/consumers/15223-empiptoun-oi-symvaseis-pistoseos-me-anoikto-alliloxreo-logiarismo-stis-diatakseis-pou-prostateyoun-ton-katanaloti>
12. <http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=92018>
13. http://www.esee.gr/Portals/0/pdf/ektheseis%20eese/2012/01_Kef_2012.pdf
14. <http://www.euretirio.com/2010/09/anoixto-daneio.html>
15. <http://www.euretirio.com/2014/05/pistotiki-karta.html#ixzz3HU4RZiWx>
16. <http://www.loan24.gr/Epitokia-Katanalotikon-Daneion.asp>
17. http://www.metal.ntua.gr/uploads/3914/773/lexico_vasikwn_oikonomikwn_orwn.pdf
18. <http://www.pioneeringedu.com/foitites/>
19. <http://www.tovima.gr/relatedarticles/article/?aid=105044>
20. http://www.unipi.gr/faculty/migl/aoke/aoke_notes.pdf
21. <http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A4%CF%8C%CE%BA%CE%BF%CF%82>

22. http://nefeli.lib.teicrete.gr/browse/sdo/fi/2010/MagkaniKonstantina/attached-document-1345446929-319587-26535/Magkani_Konstadina2010.pdf
23. http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CF%81%CE%B1%CE%BA%CF%84%CF%8C%CF%81%CE%B5%CF%85%CF%83%CE%B7_%CE%91%CF%80%CE%B1%CE%B9%CF%84%CE%AE%CF%83%CE%B5%CF%89%CE%BD
24. http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%B5%CF%86%CE%AC%CE%BB%CE%B1%CE%B9%CE%B1_%CE%B5%CF%80%CE%B9%CF%87%CE%B5%CE%B9%CF%81%CE%B7%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8E%CE%BD_%CF%83%CF%85%CE%BC%CE%BC%CE%B5%CF%84%CE%BF%CF%87%CF%8E%CE%BD
25. <http://digilib.lib.unipi.gr/dspace/bitstream/unipi/624/1/MT2003-0007.pdf>
26. <https://dspace.lib.uom.gr/bitstream/2159/14585/3/GaitanisLeonidasMsc2011.pdf>
27. <http://www.analyst.gr/2014/07/12/10570/>
28. <http://www.money-money.gr/news/to-plires-kimeno-tou-kodika-deontologia-tis-trapezas-tis-ellados-gia-ta-kokkina-dania/696>
29. <http://indeepanalysis.gr/?q=node/1195>